گوناهی سپی

www.dengekan.com

www.dengekan.com

www.dengekan.com

گوناهی سپـی

دەبووایــە ئــەو چــیرۆکە بنووســم، ئــەو چــیرۆکەی هەشــت ســاڵە دڵــی هەڵکۆڵیوم، چیرۆکی ئەو چیرۆکەی ئەم چیرۆکەی پێنووسیم، ئەمەیان مەتەڵ نییە، زۆر ئاساییەو لواوەو دەلوێ چیرۆکێك چیرۆکێکی دیکەت پێبنووسێت، من مەبەستم نییە لە هونەری چیرۆكو فەلسەفەی نووسەرێك بدوێم.. بەڵام تێم بگە.. چاو بکەرەوە.. لەوانەیـە ئـەم چیرۆکەش کـە خـۆی لـە منداڵـدانی چیرۆکێکی کۆنی خۆمـدا خولقاوە: چـیرۆکێکی دیکـەم پێبنووسـێت، ئەوساش دەبـێ چـیرۆکی چـیرۆکێك بنووسـم کـە لـە منداڵـدانی چـیرۆکێکی دیکەمـدا خولقاوە، مەسەلەکە ئاسانە.. هەموو کچێکی ساوا کە تازە لە دایك دەبـێ.. نـۆ مانگ لە منداڵدانی دایکیدا ژیاوە، وەلـێ ئەم کچە ساوایەش منداڵـدانی هەیـە، دوای شووکردن ئەویش کچی دەبـێ.. کچەکەش کـچی دەبـێ... هتـد. چاکە.. دەبوو بینووسم.. هەموو ژنێکی ئاوس دوای نۆ مانگ منالّی دەبێ.. هەیانە بە هەشت مانگ فرێـی دەدا، هەیانـە بـە حـەوت.. هەنـدێکیان نـەزۆکن.. هەیانـە منالّەکـەی بـە ئیفلیجـی دەبـێ.. هەیانـە سـاغو تونـدوتۆڵ، ئـافرەت هەیـە سەعاتێك بـە ژانـەوە دەبـێ، هەنـدێکیان سـێ چـوار سـەعات، هەیانـە رۆژێـك، هەنـدێکیان سـێ رۆژ وردە ژانو بـەرەژانی گـەورە بـەری نـادات.. بـەڵام کـام ئافرەت.. کام ئافرەت هەر لە حەواوە تا دایکی تۆ بە بێ ژان منداڵی بووە؟ وا بزانم.. وا بزانمی چی؟ دڵنیام نییە.. ئەی من؟ منی قورِبەسەر هەشت ساڵە..

بەڵێ هەشتساڵ دەبێ ئەم کۆرپە چیرۆکەم لە نێو منداڵدانی، نەخێر دڵی، نەخێر مێشکی.. نا.. لە گلێنەی چاوما هەڵم گرتووە، بەڵام ئەمشەو تەقییەوە، ئەمشەو نا.. سەر لە ئێوارەی ئیمڕۆ ریشۆڵەیەکی مردوو لەسەر شۆستەی بەر مەیخانەکەی — فەرمانبەران — هەموو شتێکی بیر خستمەوە، تووشی بەرەژانێکی گەورە بووم، زانیم ئەمشەو.. لەوانەیە بەرەژانەکە بمگرێو چیرۆکێکی چاوڕەش لە دایك بێ، ئافرەت کە کورێکی دەبێ چەندە شاگەشکە دەبێ.. من بەقەد هەموو ژنانی ئەم سەر زەمینە بە لە دایکبوونی چیرۆکێکی دەم بە گریان شاگەشکە دەبم، خۆ منداڵو چیرۆك، هەردووکیان، بە دەم گریانەوە لە دایك دەبن، چ ئافرەتێك دەتوانێ بەرەژانی زانێك رابگرێ؟ کام نووسەر.. کام هونەرمەند ئەو پیاوەیە رێ لە بەرەژانی شاکارێکی بگرێ؟ زۆرن ئەو ئافرەتانەی بەسەر منداڵەوە دەمرن، جاری وا هەیە دایکە دەمرێو کۆرپە دەژی، یان کۆرپە دەمرێو دایکە دەژی، کۆرپەکە هەست بە مەرگی دایکی ناکا، بەڵام دایك بە دامێنی خوێناوییەوە هەڵدەستێتەوەو کۆرپە مردووەکەی لە باوەش دەگرێ.. رایدەژەنێ.. خۆزگە وا بووایە.. خۆزگە کە چیرۆکنووسێك چیرۆکێکی مردووی دەنووسی: خۆی بمردبایە، ئەوسا چیرۆکی دانسقەو جوان دەمایەوە.. جوانو بەس.. باشە ئەی ئەگەر هاتو چیرۆکەکەم بە مردوویی.. هەر بە کوێریو سەقەتی لە دایك بوو.. ئەوسا چی بکەم؟ مەگەر بمرم.. خۆش بە حاڵم ئەگەر بمرم، بەڵام ئەی ئەگەر نەمردمو بە چاوی خۆم دیم.. دیم کۆرپە چیرۆکم هەردوو چاوەکانی نەپشکوتوون، هەر دە پەنجەی بەیەکەوە نووساون، نە نێرەو نە مێ، ئەی ئەگەر وەك هەموو کۆرپەیەك بە زریکەو گریانەوە لە دایك نەبوو، ئەوسا چی بکەم؟ مەگەر تفو نەفرەت لە خۆم بکەم، مەگەر تا ماوم بیخەمە سەر دەستو بە ئیفلیجی بیگێڕم، بیبەمە لای پزیشكو حەکیمان، بیخەمە بەردەستی پیرەژنان تا داوو

دەرمانی سیحراوی بۆ بگرنەوە، بیبەنە سەر پیرو چاكو ئەسحابان، ریشۆڵە مل قرتاوەكەی سەر شۆستە – كەوتووی بەر پێی رێبواران ئەم چیرۆكە كۆنەی بیر خستمەوە، ئەو چیرۆكەی هەشت ساڵە لە خۆمم شاردۆتەوە، لە یادی خۆم بردۆتەوە.. ئەمێستا بۆ بەدبەختی.. ئیمرۆ ئێوارە.. ئەم ریشۆڵە نەفرەتییە بە بیری هێنامەوە، نەمدەویست بیرم بێتەوە.. بە پێچەوانەوە ئەو شتانەی كە حەز ناكەی بێنەوە یادت.. زوو زوو سەرت لێدەدەن، ئەو شتانەی لێیان دەترسیت.. زوو زوو دێنەوە بەرچاوت، ناخۆشترین كارەسات لای من ئەوەیە دڵی مرۆڤێكم لێ برەنجێ، یان كەسێكم لێ بتۆرێ.. بەڵام ئەوەتانێ مەرگی ئەم ریشۆڵەیە دڵشكانی دەروێش بایز – ی بیرهێنامەوە.. دەروێش بایز.. پاڵەوانی چیرۆكی (ریشۆڵە)م.. ئای كە ناخۆشە.. تۆ بڵێی ئەم ریشۆڵەیە دوێنێ شەو لە سەرمانا مردبێ‌و ئیمرۆ وا بێناز كەوتۆتە ناو قوڕو لیتاوی سەر شۆستە، شەوانە سەرخۆشەكان بێ ئەوەی هەستی پێ بكەن پێی لێدەنێن، تا دوێنێ فڕندەیەك بووەو لە ئاسماندا باڵی لێكداوە، ئەمێستا سەری قرتاوەو سستو بێ گیان كەوتووە، بە دیارییەوە راوەستام.. هەروەك سەربازێك بە دیار مەرگی پێشەواكەیەوە دابمێنێ، نووشتامەوەو بە رێزو شەرمو ترسەوە لەناو قوڕاوەكە هەڵمگرتەوە.. بە دەستەسرێك پاكم كردەوە.. هەروەك بڵێی دەستم بەر لەشی مردووی باوكم كەوتبێ.. یا جەستەی رووتی دایكم، موچڕكەیەك بە هەموو دەمارەكانما مێرووڵەی كرد، بۆ دواجار لەم ئێوارەیەدا هەموو یادگارێكی ئەو چیرۆكە تاڵەی لە مێشكو دڵما تەقاندەوە، هەشت ساڵە بۆتە ژانێك، بۆتە گرێیەكو لەسەر دڵمایەو ناكرێتەوە.. كەواتە ئەمشەو چیرۆكێكم دەبێ.. هەر خۆشم دەبمە مامانی خۆم، من وەك مریەم كە عیسای بوو.. هەر خۆی تەنیاو.. هەر بە تەنیاش مامانی خۆی بوو، مریەم ئاسا بەرەژانی چیرۆكێك دەمگرێ.. دەبێ بچمە پەنایەك، ژێر

درەختێك، ژێر زەمینێك.. هەر خۆم دایكو هەم مامانیش بم، جا یان ئەوەتا دەمرم.. یان چیرۆكێكی چاو رەشم دەبیو گەورە دەبی.. گەورە دەبیو هەمووتان دەخاتە گریانو پێكەنین، ناتوانن دەرگای لێ نەكەنەوە، هەتا ئەوانەش كە لەگەڵما بەشەڕ هاتوون ناتوانن تف لەو كۆرپە كاكۆڵ زێڕینەم بكەن.. تۆ بڵێی ریشۆڵەكە هەر لە برسانا.. یان لە سەرمانا مردبی؟ نابی وابی.. ئەی بۆ سەری قرتاوە؟ لەوانەیە منالێكی دڵڕەقو بێبەزەیی بە دارلاستیكەكەی نیشانەی لێگرتبی، لەوانەیە بەردەكە بەر دڵی كەوتبی.. ئەویش بە گوێزانێكی كول سەری قرتاند بی.. بەخوا كەرم.. رۆژی هەزاران كەس لەسەر ئەم زەوییە لەعنەتییە دەمری‌و دەكوژری.. كەچی من بەدیار مەرگی سادەی ریشۆڵەیەكەوە خەریكە داستانێك بنووسم، كەریشم نیم.. ئەوەی بۆ شتە وردو بچوكەكان دڵی نەلەرزی.. هەڵبەتە بۆ كارەساتە هەرە گەورەو جەرگبڕەكانیش دڵی نالەرزی.. دەرویش بایز.. بمبورە.. دیسانەوە هاتیتەوە یادم، گوناهی من نییەو حەزیشم نەدەكرد، دەشزانم هێشتا نەمردوویت، هەر زیندوویتو وازیشت لە راوە ریشۆڵە نەهێناوە.. وازیشی لێناهێنیت، ئەمەیان نهێنییەكی گەورەیەو هەر خۆم دەیزانم، بمبورە.. ئەمجارەیان.. رەنگە دواجار بێت بتكەم بە پاڵەوانی چیرۆكێكی تر، لەوانەشە دواجار نەبێتو دەیان چیرۆكی دیكەم پێ بنووسێت.. وەلێ گوناهی خۆتە.. ئەم چیرۆكەش هەر گوناهی خۆتە، ئەگەر ئەو ئێوارەیە ناو دەرگاكەت لە من نەگرتایەو لەگەڵما بەشەڕ نەهاتبایت.. ئەم چیرۆكەش لە دایك نەدەبوو.. ئێستا دوورم.. سەدەها كیلۆمەتر لێتەوە دروورم.. ئەگەر بەم چیرۆكەت زانی بێدەنگ بە.. وەك هەشت ساڵ لەمەوبەر نەبیت بە گرگانو بتەقیتەوە، لەوانەیە منو تۆ یەكدی نەبینینەوە، ئەگەر لەسەر ئەم چیرۆكەم تاوانبارم بكەیت، ئەگەر بێتو كۆلكە خوێندەوارێك بۆی خوێندیتەوە.. نە پێبكەنەو

نە بگری.. نە ستایشم بکەو نە جنێویشم پێبدە، نە من دەنگو نە تۆ دەنگ، گەر ئەمجارەیان وەك جارەکەی تر بمدۆزیتەوەو ناو دەرگام پێ بگریت.. لەوانەیە رۆمانێکت لەسەر بنووسم.. تووڕەم مەکە، تۆ پاڵەوانی چیرۆکێکی مەزنیتو منیش قەڵەم بەدەستێکی گۆجو ئیفلیجو سەقەتم.. چی تێدایە؟ دەمەوێ خۆم بە تۆ تاقی بکەمەوە، ئاخر تاکە کەسێك کە لە نزیکەوە بیناسم تۆیت.. لە منداڵیو هەرزەییما هەر تۆ دراوسێو مامو خاڵ بوویت.. بگرە باوکیش بوویت، ئەوەندەی هۆگری تۆ بووم.. هۆگری کەس نەبووم، باوەڕت بێ خۆشم دەویستیت.. ئەمێستاش خۆشەویستی، دەزانم لای تۆ من ریشۆڵەیەکی باڵ شکاو بووم، قەت لەو باوەڕەدا نەبوویت منێکی چڵمنو شەرمنو لەرزەلێو شەڕ بە جیهانی بەرفراوانی تۆ بفرۆشم، ئەوەتانێ گەورە بوومو دەستم قەڵەم دەگرێو شەڕت پێدەفرۆشم.. سەغڵەتت دەکەم، دەڵێن: کە مرۆڤ مرد ناوی مەهێنە.. هەرچەند جارێ ناوی بێنیت: لەنێو گۆڕەکەیدا رادەچەنێت.. خۆ تۆ نەمردوویت تا ناوت نەهێنم، گەر بشمریت هەر ناوت دێنم.. وازت لێناهێنم.. ئیمڕۆ ئەم ریشۆڵە مردووە تۆی بیر خستمەوە.. منداڵیو هەرزەیی خۆم، گەڕەکە بۆرەکەی خۆمان، چڵکاوەکەی بەرماڵان.. تۆو راوە ریشۆڵەو هەمین – ی ژنت، هەمین – ی حەزو گریانو ئارەزوو.. ئەو ئێوارەیەم بیرکەوتەوە، هەشت ساڵ لەمەوبەر، ئەو ئێوارە خۆشو لەیادنەچووەی زاوایەتیم.. تازە لە «مانگی هەنگوینی» هاتبووینەوە.. خۆمو بووکی تازە، حەزی تازە، ئەو ئێوارەیە شتێكو هەموو کەسێك لە بەرچاومدا سەمای دەکرد.. زۆر شتی ناخۆشو نارێکم بیر چووبۆوە: مەرگو سووتانو رووخانو هەرەسو کارەساتەکان.. برسیەتیو نەبوونی، سەرماو گەرما، تۆش بیت هەر وەك من بیرت دەچێتەوە.. کافر نکوڵی لێ مەکە.. بیرمە شەوانی هەینی حەزو هەوەسو شەهوەت وەك ئەسپێکی ماندوو چاوەکانی خوێناوی

دەکردیت، حەزی هەمینو باوەشی گەرمی سەرگێژی دەکردیت، دەبووایە کانی خۆشیو حەزی ئەو ئێوارەیەم شێلوو نەکەیت، هەمووی سەعاتێك بوو لە — هاوینەهەوارەکان — هاتبوومەوە، سەرمەستو دڵمەست، دایكو باوكو خوشكو براو پورو خاڵو مام.. پورزاو خاڵۆزاو ئامۆزاو زارۆڵەکانیان رژابوونە ناو حەوشە چکۆلانەکەمان، کچو کوڕە گەنجەکانیان نەیاندەهێشت ریکۆردەرەکە بسرەوێ.. تاوێ مەزهەر، تاوێ ماملێ، خەمزەیی، حەسەن زیرەك، لەپڕ کوردی دەبوو بە عەرەبی، عەرەبی لا دەبراو کاسێتێکی رۆژئاواییان دەخستە سەر، هەر یەکەو لە ئاستی خۆیەوە شانو ملو سمتی با دەدا، چاوبڕکێو هەناسەو ئاخی سارد، کۆتایی هاوینو شنەبایەکی خۆش.. لەو حەوشە چکۆلانەدا بەحاڵ جێی سەرو قاچ دەبۆوە، منی زاواش، دڵ پڕ ئاهەنگ.. بسکەی سمێڵم دەهات، جار جارەش تیلی چاوێکم دەبڕییە بووك، ئەو بووکەی دوای سێ ساڵی پڕ حەزو سووتانو گریانو تۆران.. ئەمێستا سەرمەستی ئەم زەماوەندەیەو هێشتا ئارەقەی شەوانی حەزو خەونو تاسەو تلانەوە بەری نەداوە، بە چاو پێم دەڵێ: «فەرهاد.. باوەڕ ناکەم.. باوەڕ ناکەم!» بە دڵ پێم دەڵێ: «فەرهاد گیان.. ئەوە تۆیت.. رۆحەکەم..!» ئەو سووتاوی منەو منیش کوژراوی ئەوم، هێشتا بای فێنکی هاوینەهەوارەکان لە سینەماندا ماوەتەوە، پروشەی تاڤگەی قەدپاڵەکان بە قژمانەوەیە.. هێشتا.. هێشتا تامی ماچی سەر سەفینو ژێر ئەسپیندارەکانی شەقلاوە بە لێومانەوەیە، کەچی «دەروێش بایز».. پاڵەوانی چیرۆکەکەم هاتو هەموو شتێکی تێك ترشاند.. ساماڵی چاوانمی پڕ کرد لە تەمی خەمو هەوری گریان، بەزمو ئاهەنگی ئەو ئێوارەیەی وەستاند، هەمیشە «دەروێش» پەپوولە بووە، بولبولی خۆش خوانی ناو قەفەزی دڵم بووە، کەچی ئەو ئێوارەیە بوو بە قەلەڕەشێکی شوومو بۆی قڕاندم، بەزۆری شاییان دابەست، پیاوەکانیش.. ئەو

پیاوانــەی وەك ئەســپی عارەبانــە، لــە بەیانییــەوە تــا ئێــوارە، لــە بــازاڕو سرەوتنیان بۆ نییە.. ئا ئەو پیاوە دڵڕەقانە ئەمێستا ناسك بوونەتـەوەو چاو دەبڕنە ژنەكانیانو.. یادی یەكەم شەوو یەكەم مـانگو یەكەم مـاچو یەكەم منداڵ دەكەنەوە، جار جارەش پلاریان لە من دەگرت، منیش خۆم گێل دەكـرد، هێـشتا شـەرمی زاوایـەكی تـازەم لێـدەتكا.. بـووك لـە مـن شـەرمنتر.. سـەری دادەگـرت.. لـە ئێوارەیـەكی وا دەگمـەنو خۆشـدا چـاوەڕوانی قیامـەتێكی وا نەبووم.. ئای لە خۆم نەگبەتو ماڵوێران..!

سەد تفـم لـەو ڕۆژە كـرد كـە ئـەو چیرۆكەم تێدا نووسی، نـەفرەتم لـەو قەڵەمو كاغەزەش كرد ئەو چیرۆكەیان داگیرساند، بەڵام چ ئافرەتێك دەتوانـێ پێـشبینی ئـەوە بكـا كوڕەكـەی چـی لێدەردەچـێ؟ پاڵـەوان یـان چـەتە؟ مـن نەمزانی چیرۆكی «ریشۆڵە» سەرم دەخوا، ئێوارەیەكی وا شیرینم لـێ تاڵ دەكا، ئەگەر بمزانیایە: نەمدەنووسی.. نـەء.. هەر دەمنووسی، نەمدەتوانی لەوە پـتر ئەو چیرۆكە لە منداڵدانی خۆمدا هەڵبگرم، دەبووایە ببـێ.. بـەرەژانی گـەورە گرتبوومی.. گەر نەمبووایە: دەیكوشتم.

هـەموویان هەڵدەپـەڕین، مـنو بـووك نـەبێ، دانیـشتبووین، لـەپڕ لـە بـەردەرگای حەوشـەكەمان قـوت بوویتـەوە، قـەت ئەوەنـدە تـووڕەو ناشـیرین نـەبوویت، وامزانـی بـۆ پیرۆزبـایی هاتوویـت، هاتیتـە پـێشو نـاو دەرگاكـەت لێگـرتین، بـە هـەردوو دەسـت لاشـیپەكانی دەرگاكـەت گـرت.. وەك پۆلیـسێك بەری هەڵاتنی دزێك بگری، هاتیتـە پێـشتر.. هـەمین — ی ژنـت وەدەركـەوتو ئەم بە تەواوی نـاو دەرگاكەی پـڕ كـردەوە، دڵـم داخورپـاو بـۆنی كارەساتێكم كرد، خۆم تێك نەداو هاوارم كرد:

« - باوكە.. دەروێش بایزە.. بڵێ بفەرموێ».

لێـت ورد بوومـەوە، وەك هـەموو جارێـك.. سـەرو سـیمات لـە شـێتێكی

تازەهـەڵاتووی نـاو شـێتخانەیەك دەچـوو، تـا ئـەو حەڵـەش نیـوەی گـەڕەك دەیانووت: ((شێتە..)) نیوەکەی تر دەیووت: ((وەلییە..!)) تەنها من دەمزانـی تـۆ چیتو کێیت.. تەنها من دەمزانی تۆ "زۆربا"یەکی کوردیتو کەس نییە بتکا بـە پاڵـەوانی چـیرۆکێك، بگـرە باوکیـشم جارێ بـە شـێتو جارێ بـە "وەلـی خـوا"ی دەزانیـت.. شـەوەهای شـەو، مـنو تـۆ، دوای خـەوتنی هـەموو خـەڵکی گەڕەك باسی بەهەشتو دۆزەخو خواو شەیتانو کوفرو برسیەتیو چەلەبیو ریشۆڵەو حەزو هەمینو دزیو...... بڵێم چی؟ بۆچی منو تۆ باسی چیمان نەدەکرد؟ دوای حەڤدە ساڵ دراوسێیەتیو خۆشەویستی بوویت بـە پاڵـەوانی چـیرۆکێکم.. کەچـی لەسـەر ئـەوە هاتیـتو بـەردت تێگـرتم.. خـوات بـێ دەروێش.. ئاخر من خۆشم ویستیت.. جارێکیان لێم زویر بوویتو وتت:

- خۆزگە وازت لە نوێژەکانت نەدەهێنا..!

منیش وتم: ((دەروێش.. هەر کەسەو دەچێتە گۆڕی خۆی)).

شەوێکی نەبردو ئاشت بووینەوە.. تۆ سەری منو.. من دەسـتی تـۆم مـاچ کرد..!

ئـای کـە ئـەو ئێوارەیـە ترسـناك بوویـت، عەبایـەکی بـۆری مەلایانـەت خستبووە سەرشان، کۆنو پەڕپووت، سەرکۆت، جووتێ پێڵاوی لاسـتیکی دڕاو، سـینەواڵا، مـووی مـاشو برنجـی سـەر سـینەت پیریـەتی دەسـەلماند، هـەردوو دەستەکانت دەلەرزین، لێوەکانت وشك ببوون، نیگاکانت تیر بـوونو دەتگرتنـە من، چاوەکانت تا دەهات سوورتر هەڵدەگەڕان، کەفت هەڵداوێشت، کەفەکە بە لالێوتەوە وشك ببۆوە، قەت بەم شێوەیە نەمدیبوویت، باوەڕم بە چـاوی خـۆم نەدەکرد، لە خۆم کەوتمە گومـان، هـەمووی مانگێـك بـوو ئـەو چـیرۆکەم بـڵاو کردبـۆوە، چـیرۆکی ((ریـشۆڵە)).. پاڵەوانەکەشـم تـۆ بوویـت، هـەر لـەو رۆژەوە دەست لەسەر دڵ، دەترسام، لێکم دەدایەوە، چەند جارێکیش لەنێو چنارەکانی

سەفین و باخ و رەزەکانی شەقلاوە بیرم کەوتەوە، هەندێ جار تامی دەست لەملانێی لەبیر دەبردمەوە، پاشان بە خۆمم دەوت: «کێی هەیە چیرۆکی بۆ بخوێنێتەوە؟» یان دەمووت: «دەیەڵڵا.. کێ لەسەر چیرۆکێك دارکاری کراوە؟» شەوێکیان بە دووروودرێژی گریێی دڵی خۆم لای تازەبووك کردەوە.. لە کۆتاییدا وتی: «مەترسە.. ئەوە ناهێنێ..» بەڵام هەر دەترسام.. دەترسام ئاشکرا بێ، پاشان دەمووت: دە باشە خۆ من کوفرم نەکردووە، من چیرۆکم نووسیوە، با پاڵەوانەکەشم کەسێکی نزیك و زیندوو بێ، با خزم و دراوسێ بێ.. ئەی خۆ ناکرێ چیرۆك لەسەر تارمایی بنووسم.. چی تێدایە؟ با پاڵەوان باوك بێ، دایك، برا، خوشك، خزم، هاورێ.. هەرکێ بێ.. مەسەلە چیرۆکەو.. چیرۆکیش هیچ جۆرە باجێکی لەسەر نییە، نا وا نییە.. قورسە.. ئەی ئەگەر پاڵەوانێکت وا رووت کردەوە.. وا کە تا سەر ئێسقان و ناو مۆخ خۆی ببینێ، کێ ناڵێ ئەوسا ناتکوژێ؟ ئێ خۆ ناشکرێ لەجیاتی قەڵەم دەمانچە هەڵبگرم.. بۆ ئەوەی گەر پاڵەوانە تووڕەکەم تەقەی لێکردم.. منیش تەقەی لێبکەم، ئەوسا دەبمە شەهیدی چیرۆك یان کەرییەتی؟! ئەوەتا دەرویش بایز، پاڵەوانی چیرۆکەکەم، ناو دەرگای لێگرتووم، خۆی و ژنەکەی، کوڕ و کچەکەی: عەبەو خەجە، باشە کامەیان خوێندەوارن؟ خۆ ئەوان لەتاو برسیەتی و نەگبەتی و نەهامەتی فریای هیچ ناکەون، خۆ لەم گەڕەکە قوڕاوییەی خۆمان کەسێك شك نابەم حەز لە چیرۆك بکا، کەسیش ناخوێنێتەوە.. کوا با بزانم..؟ وەلێ هیچ نەبێ چەند مامۆستاو فەرمانبەرێك هەن کە هەرزانیی کرێی خانوو بەرەو ئێرە راپێچی کردوون.. لەگەڵ چەند قوتابییەکی سەرمەست و تەمبەڵ.. بەڵام وا بزانم کەسیان حەز بە چیرۆك ناکەن، باوەڕ ناکەم ساڵی کتێبێك بخوێننەوە، هەندێکیان لە منالییەوە دەناسم.. چایخانەو مەیخانەو.... بەس.. ئارەق و تاوڵە و دۆمینە و دووکەڵی جگەرە.. گەر ئەم سێ

www.dengekan.com

چوار شـته بنـبڕ بـن.. ڕەنگـه نیوەیـان خۆیـان هەڵواسـن.. شـەوانیش رادیـۆو دەنگوباسی جیهـان.. گۆرانی قـۆڕ.. قـسەی زۆرو بـەتاڵ.. دوو ملیـۆن خـەونی رەنگـاوڕەنگو درۆ.. پـۆلیسو ئاسـنگەرو چایەچـیو کرێکـارو قەسـابو قاچاغچیو کۆنـه جووتیـارو سـەپانو شـوانو گـاوان.. سـەدەها رەشو رووتـی دەستبەتاڵ.. ئەوانـه هـەموو لـەتاو نـان فریـای چـی دەکـەون؟ چیرۆکی چـیو تەڕەماشی چی؟ ئەی گەنجانی گەڕەك؟ ئەوانیش هیچ.. پوزی ئافرەتێك، نیوە جگەرەیەك، پێکێك بە دوو سەد چیرۆك ناگۆڕنەوە، تەنها کەسێك ترسـم لێـی بـێ ((سـیامەند))ە.. ئـەمیش چیرۆکنووسـێکی بـێ بـەهرەو سـەقەتە، جگـە لەوەش.. خوێندەوارێکی کلۆڵە، لاپەڕەیەك بخوێنێتەوە: دوو چیرۆکی بەسەردا قلْب دەکاتەوە، ترسم لێیەتی، لێرەو لەوێ تیرو تـوانجم تێـدەگرێ، بیـستوومە لە چایخانەکەی — حەمـە رەق — جنێـوی پێـداوم.. نـازانم بـۆ؟ گـرنگ نییـە، ئەویش دەبێ بە پاڵەوانی چیرۆکێکم، بـەلام دوای هەشـت سـاڵی تـر.. یـان کـە مرد، چونکە ئەمیان چەتوونەو هەمیـشە چـەقۆیەکی — ئـەبو ئەڵقـەی — لـە باخەڵدایە، تا ئێستاش شـاعیرێكو چیرۆکنووسـێكو دوو رەخنـەگری برینـدار کـردووە، شـاعیرەکە لـە مـردن گەڕایـەوە، مـن خـۆم ترسـنۆکم، تـەنها لـە چیرۆکەکانما ئازام، من لەو دەترسێم، کـە دەیبینـم مامەحەمـەیی بـۆ دەکـەم، پێی ناوێرم، تووڕە بێ: دەمکوژێ.. چیرۆکنووسـێکی زۆر تـووشو بـەربادە، لـە من بەهێزترو کەڵەگەترە، منو ئەو لە پشیلەو پڵنگ دەچین، تـۆ بڵێـی داوی وام بـۆ بنێتـەوەو چـیرۆکەکەم بـۆ دەروێـش بخوێنێتـەوە، تـۆ بڵێـی ئەوەنـدە ناپـاكو بـەدنیها بـێ؟ خـۆ مـن زۆرجـار لـە ژێـرەوە چـیرۆکەکانی دەسـتکاری دەکەم، پێی دەڵێم: گـەر تـۆزێ زیـاتر خـۆت مانـدوو بکـەی.. عـەجایبی.. درۆ دەکەم، ئەی چی بکەم؟ تۆ بڵێـی ئـەوە بکـا؟ گریمـان دەروێـش زانیویـەتی مـن چیرۆکێکم لەسەر نووسیوە، خۆ کتومـت ئـەو نییـە، خـەیاڵێکی زۆرو فـراوانو

رەنگاوڕەنگی خۆمی تیایە، کەرییەتی من لەوەدایە ناوەکەیم نەگۆڕیوە، دەقاودەق ناوی خۆیم نووسیوەتەوە — دەروێش بایز — ئێ دەبا دەروێش نادر، کەریم، ئۆمەر، سمایل بووایە.. یان ئەوەتا سۆفی، فەقێ، حاجی، سەید بایز بووایە، ئەویش‌و هەموو خەڵکی هەقی خۆیانە گومانم لێبکەن، هەر کەسێك من‌و ئەو بناسێ.. دەزانێ دراوسێی حەڤدە ساڵەین، هەموو نهێنی‌و رازێکی یەکدی دەزانین، ئەوەشیان نەبێ، ئەوەتا پیشەی دەروێش‌و پاڵەوانەکەشم «راوە ریشۆڵە»یە، ئەوەشیان هەر جێی گومانە، بەدبەختی لەوەدایە ناوی ژنەکەشم نەگۆڕیوە، جا تووخوا من باری «هەمین» دەبەم؟ نەك من.. کێ لەم گەڕەکەدا، ژن بێ یان پیاو، دەتوانێ بەرامبەر بە هەمین بوەستێ؟ شاخی دەشکێنێ، چەندەها شەڕی دلێرانەو کوشندەو خوێناوی ئەم ئافرەتەم دیوە، کە دەستی دایە خاکەناز.. دەماری غیرەت‌و پیاوەتیت دەپچڕێ، چەندەها جار کەزی‌و بسکی ژنانی لە بن‌و بێخەوە دەرهێناوە، رۆژو شەوێك کردوویەتی بە بازنەی دەستی‌و لێی نەکردۆتەوە، ئای خوای گەورە.. چ قوڕێکم بۆ خۆم گرتەوە، نە خۆم کاو نە چیرۆك، ئەی چی بکەم؟ بەڵام مانگێکە لە هەموو کۆڕو کۆبوونەوەیەکدا پێم دەڵێن:

«سێ جارم خوێندەوە.. لێی تێر نەبووم».

«پاڵەوانێکی زۆر کوردانەت خوڵقاندووە.. دەستخۆش».

«بۆنی خاك‌و خۆڵی خۆمانی لێدەهات».

«بەردەوام بە.. داهاتوویەکی چاك چاوەڕێتە».

«ئاوا.. زیاتر برۆ نێو رەش‌و رووتەکان.. باشتر تێیان دەگەیت».

«پاڵەوانەکەت پرۆلیتارە».

ئەم قسانە سەریان لە قوڕ راکردم، لەوەش ناخۆشترو ترسناکتر: ناوی کوڕو کچەکەی دەروێشم نەگۆڕیوە، عەبەو خەجە، ئەوانیش دوو بێچووە

پڵنگن‌و کەسیش نەیتوانیوە نینۆکیان بکا، لێمەوە دیارن، لە پشتی هەمین - ی دایکیانەوە مل هەڵدەکێشن، تەڕدەست‌و ئامادەن، دەك ماڵی وێرانم، سەیرە من چیرۆکنووسێکی زۆر بێهەست‌و.... هەم کەریشم، ئەگینا چۆن ئەم شتە ساکارانەم لەیاد چوون، هیچ نەبووایە.. بۆ دەستخەڕۆکردن ئەو چوار ناوە لەعنەتییەم دەگۆڕی‌و لەو ترسە ئازاد دەبووم، ئەوانی دیکەشم بە فڕوفێڵ پینە دەکرد.. ئەوسا دەمتوانی بڵێم:

((هەر تۆ بە تەنیا خەریکی راوە ریشۆڵە نیت، دەیانی وەك تۆ نانی ماڵ‌و منالێیان لەسەر راوە ریشۆڵەیە.. ئەوە سەلیم قاقا، ئەوە حەمە تەماتە، ئەوەی ئەحمەدە کەچەڵ.. خۆ هەر تۆ نیت)).

باشە، ئەوەیان هیچ.. بەڵام بۆ بڵاوم کردەوە؟ نەء.. ئەی خۆ بە تەنها بۆ خۆمی ناخوێنمەوە؟ خۆ دەبێ بکەوێتە بەرچاوی خەڵکی، ئەگەر دەمزانی وای لێدێ: پارەم لە خەڵکی قەرز دەکردو هەموو ژمارەکانی ئەو گۆڤارەم دەکڕی‌و سەرجەمیانم دەسووتاند، کەواتە دەروێش بۆ تۆڵە هاتووەو بە دەستبەتاڵی ناگەڕێتەوە، سەیرم دەکاو سەیری دەکەم، کەس لە چیرۆك پەشیمانم نەکاتەوە.. هەمین — ی ژنی پەشیمانم دەکاتەوە، عەبەو خەجە پەشیمانم دەکەنەوە، بەڵام کەی تێیدەگەن؟ عەبە تا شەشی سەرەتایی خوێندووەو خەجەش دەرچووی خانووە قوڕەکانە، هەموو خوێندەوارو ئەدیبە زیرەك‌و پاکەکان وتیان:

((دەستخۆش..!)).

تەنها ((سیامەند)) نەبێ.. وتی:

((فەرهاد.. چیرۆکەکەتم خوێندەوە، بەڵام جوان نییە دراوسێیەکی خۆتان بکەی بە پاڵەوان‌و ئا بەم شێوەیەش ئابڕووی ببەی..!)).

بە ترسەوە پێم وت:

www.dengekan.com

«کاکە ڕاست دەکەی.. بەڵام ئەوەیان چیرۆکەو تۆش وەك نووسەرێکی بەتوانا شارەزای دونیای چیرۆکیت.. شتی وا زۆر شیاوە».

کەچی خۆی سوور کردەوەو وتی:

«کەرە.. نەشیاوە.. لە کوێ شتی وا بووە؟».

«لە ئەدەبی زۆربەی میللەتان».

«بەڵام ئێمە کوردین، خاوەن دابونەریتو ئەخلاقی خۆمانین».

«سیامەند گیان.. بەقوربان.. چیرۆك چیرۆکەو زیانی بۆ کەس نییە، پاشان خۆ خۆی نایخوێنێتەوە».

بە گاڵتەوە شانی هەڵتەکاندو پێکەنیو ددانە زەردەکانی وەدەرکەوتن، وەك گورگێکی کەڵبە تیژ هاتە بەرچاوم.. پاشان وتی:

«تڕحێو.. سەرا لە عەقڵت، ئێمڕۆش پێی نەزانێ سبەی پێی دەزانێ».

هەر لەو ڕۆژەوە من ترسام، زانیم سیامەند گۆبەندێکم بۆ دەنێتەوە، من ئەو چیرۆکەم خۆش دەویست، بەڵام لەوە پتر لێی دەترسام، ئەمێستاش نەك هەر ترس.. بگرە قینم لێیەتیو بۆتە مایەی شەرمەزاریم، هەر لە یەکەم وشەوە، لە یەکەم ڕستەوە بە گومانەوە نووسیم، بە گومانو ترسەوە، ناوونیشانەکە، کۆتاییەکەی، کە ناردیشم بۆ ئەو گۆڤارە لەعنەتییەش.. بەرلەوەی فڕێی دەمە سندووقی پۆستەکە پەشیمان بوومەوە، دەستم لەرزی، بەڵام هەر ناردم، نازانم چ زوو بڵاو بۆوە، سەرسام بووم، قەت وا زوو شتم بڵاو نەبۆتەوە، دیارە خاکی گۆڕستان نەرمەو زوو لێدەدرێ.

کە بەم شێوە ترسناکە هاتە ژوورەوە: زانیم قەوماوە، گەورەو بچوکی ناو حەوشەکە سڕو سست بوون، چاوەڕێ بوون، تێکڕا سەیری دەروێشیان دەکرد، هەمین بە خۆو بە کەواو تەشكو دامێنی تۆزاویو کراسی باخەڵ شۆڕەوە خۆی کوتایە ناو حەوشەکە، دڕی بەو خەڵکەدا، عەبەو خەجەش وەك هارو

شـێت نـاو دەرگـای حەوشـەکەیان لێگـرتم، چـاوەڕێی ئیـشارەتێکی سەرلەشـکر بوون، منیش وەك گوناهبارێکی ناو قەفەز سەیری هەر چواریانم دەکرد، هەر زوو سەرم داخست، چاوم لێناتروکێنن، بە رقەوە سەیرم دەکەن، خەڵکەکەش بـەم بـەزمو کارەسـاتەی نـەدەزانی، دەروێـش دەسـتی لـە کەلەکـەی نـابوو.. دەتووت کوڕە ئازایەو دەبڵ دەبانچەی هەڵگرتووە، هەمین دەستێکی بـۆ لـچکی کەواکەی بردو لوولی داو خستییە گیرفانی لاتەنیـشتی کەواکـەی.. مـن وشـك بـوومو نـاوکم کـەوت، سـەرەتای هـەموو شـەڕێکی کوشـندە هـەمین دەسـت بـۆ لچکی کەواکەی دەبا، خۆی بۆ نـەگیراو پـتر هاتـە پـێش.. قریـشەکەی گەیـشتە ئەوپەڕی گەڕەك:

((- زاری.. هۆ.. هـۆ.. هۆ زارە دۆم.. ئەوەیـە خزمایـەتی، ئەگـەر دراوسـێ نەبووینایـە: کوڕەکـەت چـی پێدەکردین.. هـا؟ کچێ شـەرمە.. شـوورەییە، تـا ئێستا کەس نەیتوانیوە ناومان بزڕێنێ.. بەخوا بابە جوانە....)).

کەس نقەی نەدەکرد، بگرە زارۆڵەکانیش سام گرتنـی، دەروێـش قـسەکەی پێبڕیو هاواری لێکرد:

- بکشێوە.. ئەوە ئیشی ژنان نییە.

- کـوو ئیـشی ژنـان نییـە.. خـۆ ئـەو کـوڕە بێـشەرەفەی ئـابڕووی منـی بردییە.. تۆڵەی لێنەکەمەوە.. لەو حەوشەیە ناچمە دەرێ..

- هەمین.. بکشێوە.. پیاو قسان دەکا..

- پیـاوی چـی؟ جا ئەوانـە پیاویـان تێدایـە؟ ئەگـەر پیـاو بوونایـە باسـی شەرەفو ناموسی خەڵکیان نەدەکردو.. بە دونیادا بڵاویان نەدەکردەوە..

سەرم هەڵبڕیو سەیری هـەر چـواریانم کـرد، تـۆ بڵێـی بـێ چـەك هاتبنـە کـۆڕی جەنگـەوە، پـتر دیقـەتم دا.. دەروێـش هیـچی پـێ نـەبوو.. هـەروا هـەمین – یـش.. دڵـم ئـاوی خـواردەوە، هەناسـەی حەوانـەوەم دا، لـە عەبـەو

www.dengekan.com

خەجەش ورد بوومەوە.. عەبە حەیزەرانێکی بە دەستەوە بوو، خەجەش گاشەبەردێك.. بەڵام چۆن گاشەبەردێك؟ بەر نێرەکەریش بکەوێ: چیتر نازەڕێ، نە خۆم کاو نە چیرۆك، چەند جارێك بێ ئەوەی، دەرویش، ئاگای لە خۆی بێ، پشتێنە چڵکنەکەی شل کردەوەو بەستییەوە، لەشە باریك‌و لاوازەکەی لەنێو کەواو سەڵتەکەدا ئەوەندەی تر باریك دەهاتە بەرچاو، لەچاو دەرویش: هەمین لەندەهۆڕێك بوو، ئەسپەژنی وا لەو گەڕەکەی ئێمەدا کەم بوون، هەندەی کە شۆخ‌و رەند بوو.. ئەوەندەش هارو بە شاتەشات بوو، سەیرە.. لەنێو ئەو دۆزەخەی تێی کەوتبووم بیرم لەوە دەکردەوە: «تۆ بڵێی دەرویش، شەوانە، بتوانێ ئەم شینەشاهۆیە رابێنێ‌و بیخاتە ژێر رکێفی خۆی؟» زەحمەتە.. زەحمەتیش نییە، ئەم شەهوەتە کافرە خەرتەل دەکا بە چۆلەکە، لەو باوەڕەدام گەر باسکی تێوە بئاڵێنێ‌و بیگوشێ بە خۆیەوە.. دوور نییە پەراسووەکانی تێك بشکێنێ، گەر ئەو کارەساتە نەبووایە.. دەکرا وەك نوکتەیەك بە چرپەوە بە دەرویشم بگوتبایە.. ئەوسا بەیەکەوە دەکەوتینە تریقەو پێکەنین، دوای خامۆشییەکی کەم‌و بێزەوەر دوو هەنگاوی تر هاتە پێش‌و ئارەقەی نێوچەوانی سڕییەوەو وتی:

- سۆفی برایم: دەزانی کوڕەکەت چی پێکردووین؟

باوکیشم، پیرو کەنەفت.. سەرسام‌و دڵخۆشی شایی کوڕەکەی.. بێ ئەوەی بزانێ دەرویش بۆ ئاگری گرتووە پێکەنی‌و وتی:

« - یاخوا بەخێر بێیت.. دە توو دانیشەو با بزانین چ بووە؟

- لە کوڕەکەت بپرسە..

- لێی دەپرسم.. بەس دەزانی سەلامی خوات نەکرد..؟

- نایەوێ..

- مەیترشێنە.. هەمووی دوو سەعاتە «فەرهاد» لە — شەهرول حەسەل —

هاتیتەوە..

- بـەخێر نەیەتـەوە.. ئـەنگۆش چاوتان لـە ئاغـاو بـەگزادان کـرد.. هـەی کلاش خوارینە..

- دەروێش بایز.. هەر کەسەو بەگزادەی ماری خۆیەتی..!

- تەڕ بەگزادە نییە..

- ئەوە چ خێرتە دەروێش..؟ هەر ئەمڕۆمان شادی بووە.. کەچی جەنابت حەزی لە شەڕە.. هیچ نەبێ با ڕێزی میوانەکان بگرین..

- پێلاوی میوانەکان سەر هەردوو چاو.. بـەس بـا ئـەوان بـە شـایەت بـن.. ئەگەر بەو ئیشەی فەرهادی کوڕت رازی بوون.. ئەوە ئـەمن کلکم دەخەمـەوە ناوگەڵم‌و وەردەکەوم.. بە سی جزمەی قورعان قەستەم نقەی ناکەم..

- ئـاخر چ بـووە..؟ بـا بـزانین.. پاشـانیش هەنووکـە وەختـی گلەییـە دەروێش؟

- ئەدی وەختی چییە؟ وەختی ئەوەیـە کوڕەکەت لەسـەر پارچـە کاغـەزو کتێبان ناوو ناتۆرە لە دراوسێی خۆی بنێ.. وەختی ئەوەیە شەرەف‌و ئابڕووی من‌و ماڵ‌و منداڵم بکا بە بنیشتە خۆشەی سەر زاری هەرچی‌و پەرچییان..

- دەروێش.. ئەتوو پیاوی تەریقەتی.. سەڵەواتەکی لێدە..

- دوو هەزار سەرەوات لە دیداری فەخری عالەم..)).

گوێم لە ژاوەژاوی خزم‌و ناسیاوو میوانـەکان بـوو.. دەتـووت کتـوپڕ شـارە زەردەواڵەت ورووژانـدووە، تێکڕای خزم‌و دراوسێ کەوتبوونە مقۆمقۆ:

((- بە راست چ بووە؟

- دەبێ فەرهاد چی کردبێ؟

- شتی ناشیرینی لێناوەشێتەوە..

-خۆیشی سڕ بووە..)).

www.dengekan.com

باوكم دەستێكی بۆ جامانەكەی برد، كە سەغڵەت دەبێ.. هەمیشە دەست بۆ جامانەكەی دەبا.. پاشان بە نەرمە توورەیی پیرمێردێكەوە وتی:

((- ئێستا چ بووە؟ تێمان بگەیەنە..

- كورە نازدارەكەت دەزانێ.. ناوی موسڵمانان دەزڕێنێو ئەوجا دەچێتە — شەهرول تەڕەماش — كورە عاقڵەكەت.. ئاخر هەر هیچ نەبێ سەد جار نانو نمەكی یەكدیمان كردییە.. باوەڕتان هەبێ خەڵكینە: لە تەنیشت خەجێی كچم بنووستبایە درم لێی پیس نەدەكرد)).

باوكم بە سەرسامییەوە رووی تێكردم:

((- كوڕم فەرهاد ئەتوو لۆ قسەكی ناكەی؟ دەروێش باسی چ دەكا..؟ تێی ناگەم..)).

دەروێش هەڵیدایەو نەڕاندی:

((هەقتە تێم نەگەی بلە كۆر.. بەلانەكینێ فەرهاد، تاقانەكەی باوكی، چاك دەزانێ لۆ هار بوویمە..)).

ئا لەم ساتەوەختەدا سەرم هەڵبڕی، بووكی قوڕبەسەر گەزێك دەمی داپچڕیبوو، دەتووت پۆرترێتەو بە دەستی هونەرمەندێكی سەرخۆش كراوە، ئەبڵەقو سەرسام، هەردوو چاوی بڕیبووە من، زەقو پڕ ترس، بێدەنگ دەیپرسی، هەر ئەو نا، هەموو خەڵكی.. حەشاماتی ناو حەوشەكە تێكڕا ئەبڵەق ببوون، بە چاوێكی پڕ لە گومانو پرسیارەوە سەیریان دەكرد.. وەك ئەوەی تاوانێكی گەورەم كردبێ، هەندێ بەزەییان لە روو دەباری، هەندێكی دیكەیان ترسو.. شەرمو شكان.. راڕایی و دڵەڕاوكێ، حەزیان دەكرد.. بە تاسووقەوە بوون بزانن چ تاوانێكم كردووە، مەلی خەیاڵیان رووەو ئاسمانێكی پڕ لە تەمو دووكەڵ هەڵدەفڕی، گومان دڵی هەموویانی كرمێ كردبوو، دەیانویست بگەنە ئاكامێكو ئارام بن، بووك هەر دەمی داپچڕی بوو.. تۆ بڵێی

لـە ترسـانا ئـەو چـیرۆکەی بیرچـووبێتەوە کـە لـە ژێـر ئەسـپیندارەکانی — شەقلاوە — بۆم گێڕایەوە.. خۆ خۆشم شەرمو ترس پەکیان خستبووم.. لە بێدەستەڵاتیی خۆم رووم کردە باوکم:

((- بابە.. هیچی لێنازانم.. گەر خـۆی قـسە نـەکا ئـەمن چـوزانم.. بـاوەڕت هەبێ هیچ لە خۆمدا شك نابەم..)).

دەروێش بە تووڕەییەوە نەڕاندی، چاوەکانی سوور هەڵگەڕابوون، دەتووت دوو چاوی هەڵۆیەکی برسین.. هەڵۆیەك رەدووی چۆلەکەیەك کەوتبێ.. منـی چـۆلەکە، کـە سـەیری هـەردوو کونـە لـووتیم کـرد.. ئەسـپێکی سەرشـێتو ماندووم هاتە بەرچاو، پتر هاتە پێشەوە.. هەروەك بڵێـی هێرشـێکی شـێتانەم بۆ بێنێ:

((- کـوڕی بـابم.. ئـەتکمان پێدەکـەیتو خـۆت ناکـەی بـە خاوەنیـشی.. ها..؟)).

هەمین بە دەست راوەشاندنو هاتو هاوارەوە زریکاندی:

((- بـەخوا جوانـە.. کوڕی زارە دۆم باسـی مـن بکاو بـە دونیـادا پەخـشی کاتەوە..)).

ئـەو زریکەیـە دەرو دراوسـێی دیکـەی لێکۆکردینـەوە، هـەموویان لـە چاوتروکانێکدا رژانە بەردەرگای حەوشـە، پاڵیـان بـە — عەبـەو خەجـە — وە نا.. حەوشەکەو ئەو حەشاماتە: برکی دەکرد، گـەرماو هەناسەسـواری، هاڵاوو بۆنی خۆشو نـاخۆش، قـاوو قریـشك، نیـشانەی پرسـیارو سەرسـوڕمانی سـەر رووی خـزمو دۆسـتان، زاقو زریقـی زارۆڵـەکان، زار داپـچڕینی بـووك، بگـرەو بـەردەی ژنو پیـاوان، جـڕتو چـەقەنەو هـەللاو هوریـای مێردمناڵـە چەتوونەکان، زەردو سوورو ئاڵاو واڵا، ترسو شەرمو سەرسامی خۆم.. ئەمانە هەمووی لە پەلوپۆیان خستم، لاڵ بووم.. بێ گومان بـووم کـە هـەر ئێـستا لـە

هەموو لایەکەوە خەڵکی گەڕەك، لە ئێوارەیەکی وادا کە هەمووی بێ ئیش‌و کارە، باوێشك دەداو مێش لە خۆی پاس دەکا، گەمە بە گونی دەکاو تەزبیح بادەدا.. هەر ئێستا مەزن‌و منداڵ، ژن‌و پیاو بە دەم بای غارەوە رووەو ماڵی ئێمە دێن.. ژنان پێیان لە تەشك‌و دامێنی کەواو کراسەکانیان گیر دەبێ، منداڵان خۆیان لە چڵپاوی ناوەڕاستی کۆڵانەکان ناپارێزن.. رۆژی چەندەها شەڕو فەرتەنە.. شانۆگەری لەو بابەتەم دیبوو، هەردوو بابەت: هەم تراژیدی‌و هەم کۆمیدی، لەو ساتەدا، لەو ساتە پڕ شەرم‌و گومان‌و ترس‌و چاوەڕوانییەدا گەلێ شەڕی کوشندەی ئەو گەڕەکەی خۆمانم بیر کەوتەوە: سەری شکاو، دەموچاوی خوێناوی، پیاوی دەست بە خاکەناز‌و مەترەق، چەقۆ‌و خەنجەر، تێلا، بێڵ‌و چەکوش، بگرە دەبانچەش.. پیاوی سەرکوت‌و جامانەبەسەر، جامانەلەمل، پێ خواس، دەست‌و قۆڵی شکاو، تیغی سەرپشت، برینی قەبەو دەم کراوە، مەرگ‌و خەستەخانەو بەندیخانە، ژن تەڵاقدان، شەڕە جوێن‌و شەڕە تف‌و شەڕە قۆندەرە، ژنانی تەڕدەست‌و چەقاوەسوو.. منداڵێك دەستی گرتووە، یەکێکی تریان سکی پێ خستوتە بەردەم، سێیەمیان بە باوەشییەوە، دەست لە کەزی‌و تیتك نان، شاتەشات، زریکەو ناڵەناڵ، قوڕپێوان، بابەڕۆ، بەردبارانی منداڵان، پەنجەرەو دەرگا شکاندن، براڕۆ.. دوا تەکنیکی جوێن دارشتن:

« - هەی منارەی چۆلیت تێ..

- قەڵاتەکە بە قوزی دایکت..

- نا وەڵلا هەزار فەردە کیر بە دایك‌و داپیرت..

- بێم لاق بخەمە ناو گەڵت لێکت هەڵدەزرێنم..

- هەی کیری ئۆمەتی موحەممەدی بە دایك‌و خوشکت..

- بڕۆ کچێ بڕۆ.. هەی بێ دەرپێ..

- قادر کردی.. کوو نەمردی..

- رێم کەن.. رێم کەن تا یەك فەردە خوێ بخەمە دەرپێیەکەی..

- هەر لە دوور دەوی جسناتت ریم..)).

زۆرجاریش دوای ئەو شەڕە کوشندانەی دراوسێیەکان زەرەرێکی زۆر لە هەردوو بەرەی دوژمن دەکەوت، لە کوشتارو بریندار، هەندێ جاریش بە دوژمنداری درێژخایەنو تۆڵەسەندنەوەش نەدەبڕایەوە.. بەندیخانە، خەستەخانە.. بگرە شێتخانەشی تێدەکەوت، زۆرجاریش بەردێك، دارێك، چەقۆیەك، خاکەنازێك بەر کەللەی زەلامێك دەکەوتو مێشکی لەقو لۆق دەکرد، تا دەهات ژمارەی شێتەکانی گەڕەك پتر دەبوون.. شێتەکانی شار.. کە دواجار گەڕەك لێیان بێزار دەبوون لە شێتخانەیەکی پایتەختدا خۆیان دەدۆزییەوە، خزمو خۆیش.. بگرە ئەوسا نەك هەر خزمو دۆست.. دوژمنەکانیشی دەچوونە دیدەنیو بۆیان دەگریان، سەیرێکی دەروێش بایزم کرد.. وا هاتە بەر دیدەی خەیاڵم کە من بریندار بوویمە، خەڵتانی خوێنم، چواردەستە بەرزم دەکەنەوە، سەرم شکاوەو دەموچاویشم یەك پارچە خوێنە، دایکم.. دایکە پیرو کەڕو لاڵو کلۆڵەکەم کەوتۆتە بەرپێی هەمین، ئەویش دەیشێلێ.. هەروەك فیلێك پێ لە مشکێك بنێ، هەردوو کەزییە سپییەکەی بوونەتە دوو بازنەی ناشیرینی مەچەکی هەمین، خزمەکانیشم فریای پێڵاوو عەباو جامانە ناکەون، فریای تاکسیو ئوتمبێلی خۆیان، فریای مناڵ لە باوەش کردن، چوار چوار لە دەرگای حەوشەکەوە بە تەنگەتاوی دەردەپەڕن.. فڕکان فڕکان.. لە ساتەوەختێکدا سەدان دیمەنی ترسناكو ناشیرین هاتنە بەردیدەی خەیاڵم، دەرحاڵ هەروەك بڵێی لە خەونێکی تۆقێنەر راپەڕم بووك وەئاگای هێنامەوە.. بە دەنگێکی کزو پڕ ترسەوە لێی پرسیم:

((- فەرهاد.. ئەوە چیتە.. لۆ قسەکی ناکەی..؟

- نازانم شیرین.. نازانم مەسەلە چییە؟)).

لە هەمان کاتیشدا دەمزانی ئەم وەڵامە درۆیە، وەلێ لەوە دڵنیا بووم کە بووك چیرۆکەکەی ژێر ئەسپیندارەکانی شەقڵاوەی بیر چۆتەوە، خۆم دەمزانی، زۆر چاك، دەرویش بۆ وا شێت بووە، هەمین بۆ وەك مریشکە کورك، خۆی گیف دەکاتەوە، دەمزانی عەبەو خەجەش بۆچی ناو دەرگایان لێگرتووم، بەڵام بۆ نەدەکرا ئەو چیرۆکە ناخۆش و ترسناکە بگێڕمەوە.. ئەو خزمانە بۆ سەر شایی هاتبوون.. نەك شین و شەپۆڕ، گەنجەکانیش، بە کوڕو کچەوە لە سەرو شان بادان کەوتن، خزمان شڵەژان.. پیاڵەی چاو پەرداخی شەربەت قلێپ دەبوونەوە، زمانم گۆی نەدەکرد.. چی بگێڕمەوە؟ بڵێم چی؟ چۆن دەست پێبکەم؟ چۆن بەرگری لە خۆم بکەم و ئەو تاوانە رەشە بسڕمەوە؟ خۆم دەزانم گوناهەکەم گوناهێکی سپییە.. وەلێ چۆن دەرویش، ژنەکەی، منداڵەکانی تێبگەیەنم.. ئەو خزمانە، دایك و باوك، دەرو دراوسێ.. چۆن تێیان بگەیەنم کە من چیرۆکم نووسیوە، ئێ باشە.. بەڵام هەندێکیان نازانن چیرۆك چییەو چۆن و بۆچی دەنووسرێ، هەندێکیان وا دەزانن حەکایەتی بەرئاگردانە، هەندێکی دیکەشیان بە کەرو بێ عەقڵم دەزانێ، زۆربەشیان هەر نازانن من خەریکی شتێکم ناوی چیرۆکە، بگرە کوڕانی گەنج و کچە جحێڵەکانیش هەر نایزانن.. نەك هەر ئەوان.. بگرە ئەندازیارو پزیشك و فەرمانبەرو مامۆستاکانیش.. ئەوانەی کە خزمی خۆمن نازانن، جا کامەیان دەخوێنێتەوە تا بزانێ من چیرۆك دەنووسم..؟ چیرۆکیش ژیانی پڕ لە نەهامەتی و شادی و قین و خۆشەویستی و برسیەتی ئەوانە، هی ئەوانەو من دەیدزم، دەیدزم و دەیخەمە سەر پارچە کاغەزەکان تا خەڵکی ئاگای لە حاڵم بێ، ئاگایان لە ژین و گوزەرانی خەڵکانی گەڕەکەکەی ئێمە بێ، گەڕەکە بۆرو پیس و پڕ ئاژاوەکەمان، گەڕەکی برسی و تینوو، پڕ برین و خوێن و جوێن، پڕ

لە مزگەوتو چایخانە، مارەبڕینو ژن تەڵاقدان، شـەرمو شـکان.. چۆن تێیـان بگەیەنم کە من.. ئا من ژیانی نالەباری دەروێش — م دزیوە.. دزینێك کە پڕە لە جوان مەردی.. دزینێکی پاكو بێگەرد، دزینێك کە خزمەتی گـەل، مێـژوو، ئەوان دەکا، خزمەتی خۆی، گەڕەك، دەشێ خەڵکی بۆی بگرین، بۆ بە داخەوە بن.. بیری لێبکەنەوە، پتری لەسـەر بنووسـن.. بـە دوای هۆکارەکانـدا بگـەڕێن، تێم ناگەن.. هەتا گەر پێیان بڵێم.. مـن دەروێـش بـایزم خۆشـدەوێ، هـەمین، عەبـە، خەجـە، هـەموو خـەڵکی گـەڕەك.. بـە گـەوادو حیـزو سـۆزانییەوە.. هەموویان گلێنەمن، پێیان بڵێم: من بە برسیەتی ئەم خێزانـەو خێزانـەکانی تر برسیم، شەوانە تا بەیانی لەنێو کۆڵانە تاریکـەکانی خـەونما دێـنو دەچـن، مـن کـە هیـچم بـۆ نـاکرێ، لـەم ئـانو ساتەی ئێـستامدا کـە هیـچم پێنـاکرێ.. دەمەوێ بە چیرۆکێك خوێنیان، ڕەنگیان، دەنگیان، دڵیان، فرمێـسکیان، حـەزو حەژمـەتو حەسـرەتیان، ناومـاڵو حەوشـەو بـن ساپیتەی ڕەش داگـەڕاویان، شـەڕو جنێویـان، ئـارەقی قـەهرو دووکـەڵی خـەمیان، کوفرو خواپەرسـتنیان، ڕقو میهریـان، سـۆزو بـەزەییان، هەناسـەو هەنـسکی قووڵیـان.. تـفو لیـكو شـەهوەتیان پیـشانی ئـەو خەڵکە بـدەم، لەسـەر پارچـە کاغـەزێك.. چـەندەها پارچە کاغەز.. ئەو کاغەزانەی جاروبار ژمارەی پارەو پـووڵی قۆنتەراتـچییەك دەگرنـە خۆیان، یا نامەی دڵداری هەرزەکارێك، یان دەرزو دەوری قوتابییـەکی بێئاگا، بەڵام من.. هەر لەسەر ئـەو لاپەڕانـەی کـە ڕەنگـە بـە سـەدەها بابـەتی قـۆڕ پـڕ بکرێنـەوە.. مـن دێـمو ژیـانی پـڕ لـە ئەشـکەنجەو ناسـۆری دەروێـش بـایزی لەســەر دەنووسمــەوە، گریــانو پێکــەنین، خــەونو خــەیاڵ، هیــواو نائومێـدی، تاسـەو ئـارەزوو.. چـۆن تێـی بگەیـەنمو.. پێـی بڵـێم.. تـۆ لام گەورەیتو خۆشم دەوێی.. هەر خۆشەویستی وای لێکردووم لەسەرت بنووسم، بۆت بنووسم، تۆ ئەوەندە کارت تێکردووم.. بگـرە لـەو هەفتەیـەی کـە لەگـەڵ

خۆشەویستەکەمدا دەتوامەوە، لە گۆمی چاوە زەردەکانیدا باسکە مەلەم دەکرد، دەنێو تاریکی قژە رەشو قەرەجییەکەی خۆم دەشاردەوە، بە تەنها ماچێکی دەتوامەوە.. ئا لەو ساتەشدا.. دەروێش بایز.. شەوانی پڕ لەزەتی زاوایەتی.. تۆو هەمینو رەشو رووتی گەڕەك، عەلەو جەلە، لە من نەگەڕاون، لە گلێنەما ژیاون، لە مێشکما، هیچ خۆشییەك ئێوەم لەبیر ناباتەوە، چی بە هەمین — ی هێلکەفرۆش بڵێم.. چی بە عەبەی سەرشێت بڵێم، چی بە خەجە بڵێم.. خەجەیەك کە لە منالییەوە کارەکەری ماڵە ئاغاو بەگو پیاوە دەوڵەمەندەکانی شار بووە، چی بە کۆنە سەپانێکی کرمامنج بڵێم کە جگە لە خواو شەیتانو هەمینو تۆڕو ریشۆڵەو برسیەتیو شەهوەتی شەوانی هەینی کەسی دیکە.. هیچی تر ناناسێ، ئەو پیاوەی بۆ پارووە نانێك سواری کۆڵی شێر دەبێ، بۆی دەچێتە ئاسمان، بنی دەریا.. نێو دۆزەخ.. چۆن بەرگری لە خۆم بکەم، تۆ بڵێی بەوە قایل بێ.. گەر پێی بڵێم تۆ ئەوەندە گەورە بوویت.. بوویت بە هەوێنی چیرۆکێکم.. گەرچی چیرۆکەکانیشم لە ژمارەی پەنجەکانم پتر نین، دەروێش بایز.. بۆ تۆ شانازیو شکۆمەندییە من باست بکەم.. چیرۆکت لەسەر بنووسم، بۆ من چیم؟ هەرچی بم.. هیچ نەبێ مرۆڤم، خۆ توانیومە چوار دڵۆپە فرمێسکی پڕ لە قەهرو ژانی دەروێش بخۆمەوە.. بنووسمەوە.. ئەرێ هۆ عیسا.. دەڵێن تۆ بۆ رزگاریو سەرفرازی مرۆڤ لە سێدارە دراویت، خوێنی خۆت لە میللەتەکەت حەڵاڵ کردووە، بە خوێنی خۆت بەخشندەییت پێبەخشیون، ئەی هەموو ئەوانەی مرۆڤی سەر ئەم زەمینەتان خۆش ویستووە.. کامەتان نەتلاونەتەوە.. کامەتان بەردباران نەکراون؟ هۆ عیسا، مووسا، برایم، داود، نوح، یوسف.. سوقرات.. هۆ.. هۆ.. هۆ.. هەمووتان.. فریام کەون.. ئەوەتا لەپای خۆشەویستی خۆم.. لە مایەی سووتانم بۆ دەروێش تفم لێدەکرێ، جوێنم پێدەدرێ، ئەوەتا چوار کەس

دەرگای حەوشەیان لێگرتووم، ئاهەنگی یەکەم هەفتەی زاوایەتیم لێدەشێوێنن.. تێکیدەدەن، قەستیانە بمکوژن، خوێنم بخۆنەوە، ناتوانم تێیان بگەیەنم.. پێیان بسەلمێنم کە من.......... هیچ.. ئای کە ساویلکەو بەستەزمانن.. گوناهی خۆیان نییە.. دوژمنی خۆیان خۆش دەوێ‌و لە دۆست تەرەن، دەستی چەوسێنەر ماچ دەکەن‌و تف لەو کەسە دەکەن لە قوڕو چڵپاو دەریاندێنێ‌و دەیانخاتە سەر کاغەزە سپییەکان، ئارەقەیان دەسڕێتەوە، خوێنی تەوێڵیان دەلێسێتەوە، برینیان تیمار دەکا، باسك‌و لاقی شکاویان بۆ دەگرێتەوە، سەما بۆ دوژمن دەکەن‌و تیر دەگرنە خۆشەویستان.. پێغەمبەران.. ئێوە فریام کەون.. ئەی ئەو مەزنانەی بۆ سەرمای زستانی هەژاران بوونەتە پشکۆو ئاگر، بۆ سکی مناڵە نەخۆش‌و رووت‌و برسییەکانیان بوونەتە پاروو، بوونەتە سەربان، ئاسمان، بوونەتە دۆشەگ‌و سەرین‌و لێفەو ئاگردان، بۆ زەوییەکانیان بوونەتە باران، فریام کەون ئەی ئەوانەی خۆتان مراند تا ئەوان بژین.. هۆ دۆستۆیڤسکی، تۆلستۆی، چیخۆڤ، بەلزاك، هێمنگوای، دیکنز، ئیتماتۆڤ، گۆرکی، لۆرانس.. هۆ جاك لەندەن.. هۆ مونیف، کەنەفانی.. مەحفووز، فلان.. فیسار، عەلە.. جەلە.. ئێوە کە چیرۆکتان نووسی.. پێم بڵێن.. هیچ پاڵەوانێك ئاوا ناودەرگای لێگرتن، تەمی ترس‌و مەرگی بۆ هێنان، قەستی کوشتنی کردن، ئێوە زاناترن، داناترن.. پێم بڵێن چۆن تێیان بگەیەنم.. بە چ زمانێك...... قەت دیوتانە پاڵەوانێك لێتان راست بێتەوە؟ بیەوێ لەسەر چیرۆکێك حەشرتان پێ بکا، بریندارتان کا، بتانکوژێ.. ها؟ گەر ئێوە واتان بەسەر نەهاتووە.. بۆ دەبێ من بەسەرم بێ؟ منێکی نەگبەت کە لە هەموو ژیانما لەسەر کاغەز ژیاوم.. بەوە چاکە هەموو پاڵەوانەکان لێم وەئاگا نەهاتوون.. مەلا کوێرەکە، قەیرە کچەکە، باوکم.. ئا.. زۆرجار باوکم دەبێ بە پاڵەوانی چیرۆکێك‌و رسوای دەکەم.. تۆڵەی خۆم‌و

دایکمی لێدەکەمەوە.. تۆڵەی شەقو تفی منداڵی.. ئەو دەمەی لە چڵەگیایەك ناسكتر بووم.. ئەی كوڕە ئیفلیجەكەی چەلەبی، بێوەژنەكەی دراوسێمان، كابرای گەواد، ژنە سۆزانییەكە، خۆم، ئا.. خۆم.. چۆن خۆم لە خۆم وەئاگا نایەم؟ ئەگەر خۆمو ئەوانە هەموو كۆ ببنەوە.. بەیەكەوە، شێتانە، پەلامارم دەن.. گەر بكەومە ژێر شەقو تفو مەترەقو چەقۆو خاكەنازو پێڵاوو نینۆكیان.. ئەوسا چی فریام دەكەوێ؟ كێ رزگارم دەكا؟ خۆ زۆر شەویش دێنە خەونم، ئازارم دەدەن، هەڵمدەواسن.. وەلێ كە لە خەو رادەچەنم.. ئۆخەی دەكەمو ئارەقەی ترس دەسڕمەوە.. خوا بتگرێ سیامەند.. چۆن توانیت ئەم كابرایەم لێ هار بكەی؟

لەگەڵ نەڕەی باوكم وەئاگا هاتم..

« - ئەوە كەڕیت.. ئاگات لەو هاتو هاوارە نییە؟ قسە بكە..».

لەوە دەچوو من نوقمی خەیاڵی خۆم بووبم، دیسانەوە ئاوڕێكم لە بووك دایەوە، كلی خەمو ترسێك چاوەكانی رشتبوو، قەت چاوەڕێی نەدەكرد لە هەفتەی یەكەمی بووكێنیدا وای بەسەر بێ، تا ئەو ساتەش كەس نەیدەزانی دەروێش بۆچی كەف دەچەڕێنێو تووڕەییەكەی ئاگر دەكاتەوە، تەنها خۆم نهێنی ئەو كارەساتەم دەزانی، تەنها منو دەروێش، هەمینو عەبەو خەجەش، حەزم دەكرد هەموویان بڕۆنو ئەو ناوە چۆل بكەن، تەنها خۆمو مام بایز لەو دادگا رەشە بمێنینەوە، منو ئەوو.. بەس، خۆزگەم دەخواست یەكێك دەستی بووك بگرێو دووری خاتەوە.. تا ئەو مەرگەساتە نەبینێ، پتریش لەوە دەترسام لە بەرچاوی بووك بمشكێنن، چی لەوە ناخۆشترە لە هەفتەی یەكەمی زاوایەتیدا.. لەنێو گەرمەی ئەو ئاهەنگەداو لە بەرچاوی بووك زاوا بشكێنیت، ئابڕووی ببەیت، زاماری بكەیت، تەنها جوێنێك، پلارێك، قسەیەكی رەق.. بەسە وام لێبكا خۆزگە بخوازم بمرم.. ببمە دڵۆپە ئاوێكو زەوی

www.dengekan.com

هەڵممژێ، خۆ هێشتا هیچ نەقەومابوو.. کەچی خەریك بوو دڵم شەق بـەرێ، هەر ئەوەتا نـەدەمردم، هەناسـەم تـەنگو سـوار، بینـاییم لـێڵ، قـوڕگم وشـك، دڵێکی پڕ خەمو تـرس، پەرێـشانو دامـاو.. دەلـەرزیم.. زوو زووش ئـاوڕم لـەو حەشـاماتە دەدایـەوە، لەگـەڵ یەکـدی کەوتبوونـە مقۆمقـۆ، بڵـمـەبڵم، سـکاڵاو گلـەیی، دەسـت بەیـەکادادان، ئارەقەسـڕینەوە، مۆڕبوونـەوە.. لـە کەسـیان تێنەدەگەیـشتم، هەقیانــە، هیـچیان لێنــەدەزانی.. لــە چـی بـدوێن؟ هــەر ئەوەندەیان زانیوە من ئابڕووی دەروێشم بردووە.. بەڵام چۆن؟ ئەم پرسـیارە دەیەها وەڵامی گەرەکە.. دەیـەها بۆچوونو لێکدانـەوە، کەسـیان بـاوەڕ ناکەن من شتی قۆڕم لێ بوەشێتەوە، کەواتە دەبێ چ گوناهێکم کردبێ؟

لەپڕ هەمین هاواری کردو من راچـەنیم.. دەرحـاڵ هـەموو لەشـم کەوتـە سەر ئاوو ئارەقە.. تەقییەوە:

((- شاخی دەشکێنم.. بە خەراپە ناوم دەبا؟)).

ویستم هەمین ئارام بێتەوە.. لەسەرخۆ وتم:

((- پلکە هەمین.. ئەتوو وەکی دایکمی.. حەددم چییە بـە خەراپـە نـاوت بێنم.. لە کن کێ.......؟)).

هەمین قسەکەی پێبڕیمو شیڕاندی:

((- خـۆت دەزانــی جـەناب، ئەفەنـدی.. کـوڕە بـە ئـەدەبو رەوشـتەکەی گەڕەکێ..)).

((- هـیچ لـە خـۆم شـك نابـەم.. خـۆت پـێم بڵـێ.. بـا ئـەو خەڵکـەش پێبزانێ..)).

- جوانە.. بەخوا بابە جوانە.. ئەوانیش بـزانن کـوو شـەرەفو نامووسـی منت بردییە.. ها..؟.

لەپڕ دەروێش هەڵیدایەو نەڕاندی:

((- ئەدی بابم.. ئەدی کوو.. شایی ئابڕووبردنی مەیە.. شەرمیش ناکا.. ئەوە ئەتوو داناڕزێی.. تەرەس؟)).

تا ئەو ساتە بیرم لەوە نەکردبۆوە ئاخۆ دایکە کەڕولاڵەکەم ئەم هەرایە چۆن دەبینێ.. بە چی تێدەگا، دەبووایە ئاوڕێکیش لەو بدەمەوە.. دیم سەرسامو ئەبڵەق بووە، دەمی داپچڕیوە، بە دەستو پەنجەکانی دەدوێ، دەیویست لەو بەزمە بەشدار بێ، چاوە کزو پڕ ترسو غەمگینەکانی بەس بوون بۆ ئەوەی من بخەنە دڵەڕاوکێو بێ ئۆقرەیی.. چۆن تێی بگەیەنم.. بە چ زمانێك؟ گەر هەمووشیان حاڵی بن، ئەوە دوا کەس کە لەم قیامەتە تێ نەگا.. دایکە کلۆڵەکەمە، ئەو ئافرەتە لاڵە هەرگیز بەوە نازانێ کوڕە نەگبەتو سەربەگۆبەندەکەی بە نووسینی چیرۆکێك ئەو ئاژاوەیەی ناوەتەوە، مانگی هەنگوینی لە خۆیو بووك کرد بە مانگی پیاز، دڵم قولپی دەدا، گرێك لە هەناوم بەربووبوو.. چاوەکانم پڕ ببوون لە ئەسرین، حەزم دەکرد بیدەمە پڕمەی گریان، وەك پیرەژنە جگەرسووتاوەکان خۆڵی دونیا بەسەری خۆمدا بکەم، پاشگەز بوومەوە، شەرم نەیهێشت بگریم.. گەر بگریم ئەو خەڵکە چیم پێدەڵێن؟ چۆنم باس دەکەن؟ ئەو بووکە ساوایە چۆن سەیرم دەکا؟ لەو ساتەدا هەستم کرد هونەر لە بەردەم نەزانینی ئەو خەڵکەدا، لە بەردەم بێئاگاییو بێهۆشیدا چەندە ڕەزیلو هیچە، لە بەردەم ئەو خەڵکە خوێندەوارو نەخوێندەوارەی ڕاکەڕاکەی نێو بازاڕ پەکی خستوون، هەر ئەو دەمە سکم بە شیعرو چیرۆكو شانۆو تابلۆو مۆسیقاو هەموو شاکارە بێنازەکان سووتا.. ئەوانەی بە خوێنو فرمێسك دەنووسرێن، خەڵکیش.. خەڵکێکی زۆر پاقلەی لەسەر دەخۆن، میزی بەسەردا دەکەن، تۆزی غەریبی چەندەها ساڵیان لەسەر دەنیشێ، ئەو پارچە کاغەزانەی ژانو ئازاری مرۆڤن، بۆنی خوێنیان لێدێ، دەبن بە خۆڵەمێشو سووتووی ئاگر، دەکەونە بەر

هێرشی رەشەباو بە دیوارەکانەوە دەنووسێن، وشە نازدارەکان لەگەڵ ئـاوەڕۆی چڵکاوی نێـو زێرابـەکان دەتوێنـەوە، دەسـڕێنەوە، چـەندەها جـاریش دیومـە.. منداڵی ریخنو سکچووی پـێ پـاك دەکەنـەوە، بـۆ ئـەو کتێبانـە دەگریـام لەسـەر شۆسـتەکان تـۆزو خـۆڵی پێـی رێبوارانیـان لەسـەر دەنیـشێ، یـان ئـەو کتێبـە زەردانــەی لەســەر رەفــەی کتێبخانــەکان کــەوتوون.. هــەر دەڵێــی مریــشکی نەخۆشو دانکەگرتووی سەر کەپری خۆشناوانن‌و.. هەڵنیشتوون.

ئای مرۆڤ ئازارت چەندە گرانە..!

دیسانەوە دەنگی عەبە هوشیاری کردمەوە:

((- سەری نەکەمە دوو لەت لەم حەوشەیە ناچمە دەرێ)).

خەجە – ش بۆی سەندەوە:

((- لەدوور دەوی خۆیو بابی دەڕیم)).

خەڵکەکە سـڕو سەرسـام سـەیری عەبـەو خەجـەیان کـرد، کـەمێ غـیرەتم پەیدا کرد، نەمتوانی چیتر چاوەڕێ بم.. لەوە زیـاتر جنێومـاڵ بکـرێم.. رووم کردە دەروێشو لێم پرسی:

((- دەروێـش.. هەنووکـە تـێم بگەیەنـە.. چـی بـووە؟ بـا لەیەکـدی حـاڵی بین..)).

ئارەقەی نێوچەوانی سڕییەوەو هەڵیدایە:

((- جەنابت.. حەکایەتت نووسیوە یان نا؟

- با.. نووسیومە..

- باسی منو هەمین – ت نەکردییە؟

- نەء.. وانییە.. لێم گەڕێ با تێت بگەیەنم..

- حاشای لێمەکەو نامەوێ لە هیچیش بگەم..

- خاڵە دەروێش.. بە قوربانی چاوت بم.. حەکایەت شتێکی خەیاڵییە..

- کوڕم.. ئەوە ئەتوو کێ هەڵدەخەڵەتێنیت؟

خـەیاڵی چـیو تەڕەماشـی چـی؟ کـوڕی خـۆم چـما ئـەتوو هیـچت تێـدا هێشتیتەوە.. هیچ ماوە باسی نەکەی.. ڕەدووکەوتن.. سەپانی، باپیر ئاغا، ڕاوە ڕەشـۆڵە.. بابەکـەم.. ئـەتوو ئەمـسەرو ئەوسـەری دونیـات تێگەیانـدووین، نامووسو شەرەفی ئێمەت خستۆتە سەر پارچە کاغـەزانو بـە دونیـادا بـڵاوت کردیتەوە.. خوا هەڵیدەگرێ.. کوڕە.. پێغەمبەر قبوڵی دەکا..؟)).

هەمین دوو هەنگاوی تر هاتە پێشەوەو زریکاندی.. وا بـزانم لەگـەڵ ئـەو زریکەیە پیاڵەو پەرداخو تەپڵەكو قاپەچەرەزی سەر مێزەکان لەرزین.. بگرە بانە تەپیوەکەشمان.. بە دەم زریکەوە وتی:

((- باشـە کـوڕی فـیتڕێ ئـەمن کـەنگی بەدووکەوتیمـە؟ هـەر لەسـەر دوو قسەی وایە خەڵکی دەبنە دوژمنی یەکدی..)).

ڕووی کردە میوانەکانو هەموویانی کرد بە شایەت:

((- خەڵکینە.. وایە یان نا؟ کامەتان شتی وا بێ ڕێو جێ قبوڵ دەکا؟)).

منیش پێ بە پێی ئەو ڕووم کردە خزمو ناسیاوەکانی خۆم.. بـۆ بـەرگری وتم:

((- خزمینـە.. لـە ڕاهی خـوا.. ئەمـەیان خـەیاڵی خۆمـە.. شـتێکی ڕاسـت نییەو ئەمن بۆ خۆم ڕەدووکەوتنەکەم لێ زیاد کردووە)).

عەبەی تووڕەو ترۆ لە شوێنی خۆیەوە هەڵیدایە:

((- جا قەحپەباب.. نـاوی خـەڵکی پـێڵاوە لـە پێـی بکـەی؟)) هـەمین بـۆی تەواو کرد:

((- دەتەوێ هەر بە درۆ ناومان بزڕێنیتو لێت بێدەنگ بین.. ها.. کـوڕی دۆمە دڕاوێ......)).

وشـەی - دۆم - مـنو بـاوکمی وەئاگـا هێنـاو ئـەمجارەیان هـەردووکمان

ئارەقـەی تووڕەییمـان دەردا، وشـەی دۆم دەتـووت سـوژنەو لـە گلێنـەمان دەچەقیێ، نەك هەر منو باوكم.. میوانـەكانیش سڕ بـوون.. پاشان بـاوكم بـە دەنگێكی كەرخو كزەوە وتی:

« - با بەس بێو عەیبە.. ئەوە دە جارە بڵێین زارە دۆم.. بلە كوڕ.. هەر هیچ نەبێ نانو نمەكی یەكدیمان كردییە».

دەروێش بە تەوسەوە وەڵامی دایەوە:

« - بەخوا بابە جوانە.. هەتا خاوەن ماڵ چوو دز بگرێ.. دز خاوەن ماڵی گرت.. خۆتان عەیبە بزانن.. گەر حیسابێكتان بۆ نانو نمەك بكردایە ئاوا ئابڕووی منتان نەدەبرد..!».

لەم ساتەدا كەس ئاگای لێنەبوو كە دایكم بێخشپە هەستایەوە، لە هەمین چووە پێش، چاوەكانی دەپاڕانەوە، دەكڕوزایەوە، ئازای جەستەی دەلەرزی، كووڕ ببۆوە، لێوە بێخوێنەكانی خەمو ترسیان دەباراند، بە دارەدار گەیشتە كن هەمین، كتوپڕ بەسەر دەستیدا نووشتایەوەو ویستی ماچی بكا، هەمین بێشەرمانە دەستی راتەكاندو نەیهێشت، سووكە پاڵێكی پێوەنا، پاشەوپاش كشایەوە، لە دواوە كچێكی ئامۆزام گرتییەوە.. ئەگینا بە پشتدا وەردەگەڕا، ئەم دیمەنە هەموویانی سڕ كرد، لە هەمووشیان پتر منی تاساند، دونیانی لە بەرچاوم تاریك كرد، خۆم بۆ نەگیراو بە تووڕەییەوە هاوارم كرد:

« - پاڵ بەو پیرەژنـەوە مـەنێ.. بـە دایكـت دەشـێ.. تـەواو بێتامتـان كرد.......».

هەمین هەروەك بڵێی دوو سەد ساڵە پیاو بووبێ.. دەستی بۆ ناوگەڵی بردو زۆر بە ساردییەوە وتی:

« - ئادەی كوڕی دۆمەڕەش وەرە گونم بگرە.. هێشتا ئـەتوو خۆتمان لێ سۆر دەكەیتەوە.. كوڕی فلقێ..؟!».

تەواو.. ئاهەنگی زەماوەند بوو بە شین، هەموو شتێکیان هەڵگێڕایەوە، تێکیانتێکشاند، لە بەرچاوی بووك سووكو رەزیلیان كردم.. هیچم بۆ نەمایەوە.. لە بێدەسەڵاتیان وتم:

« - ئێستا هەرچییەکی کردوومە.. تەواو.. بڕایەوە.. فەرموون.. ئەوەتا پۆلیسخانەکە نزیکە....!».

دەمزانی ئەم قسەیەم منالآنەیە، بەلآم هیچی ترم بۆ نەهات بیلێم، هیچم بۆ شی نەدەکرایەوە.. هەموو دونیاش کۆبێتەوە ناتوانم لە فەلسەفەی چیرۆكو شیعرو رۆمانو.. هیچ هونەرێك بدوێم.. ناتوانم ئەم چەند بەستەزمانە تێبگەیەنم کە چیرۆك ئابڕووبردن نییە، بەڵکە چیرۆك گریانو پێکەنینی خۆیانە، زانیم لە هەڵوێستێکی وادا هیچ زاناو داناو مەزنێك هیچی بۆ ناکرێ.. لە وەلآمی مندا هەمین خۆی باداو دەستێکی بە تەوێڵی داهێنا بە پەنجەی شایەتمانە ئارەقەی سڕییەوەو.. پاشان وتی:

« - پۆلیسی چی..؟ پۆلیس ئابڕووی تکاو هەڵدەگرێتەوە؟».

« - ئەی بەتەمای چین؟ خۆ قاتی هەڵمناواسن؟».

خەجە شڕشێت هەڵیدایە:

« - تا هەقی خۆمان نەستێنین.. ناچینەوە!». خۆم لە هەڕەشەی خەجە گێل کردو رووم کردە دەروێش بایزو وتم:

« - خالە بایز.. بەقوربان.. باوەڕت بێ ئەم چیرۆکە پەیوەندی بە تۆوە نییە.. بەشێکی زۆری خەیاڵو درۆیە.. مەگەر تەنها ناوەکان....».

قسەکەی پێبڕیمو وتی:

« - کوڕە بیبڕەوە.. هەر ناو، هەر ریشۆڵە.. هەر قیامەت.. دەزانی ئەتوو چ گوناهێکی گەورەت کردییە.. چ بێ عەقڵییەك؟».

« - وایە.. بەلآم خۆ هەر ئەتوو خەریکی راوە ریشۆڵە نیت؟».

« - دەمزانـی وا دەڵێـی.. ئـەوە منـداڵ هەڵدەخەڵـەتێنیت؟ کامـەیان ژنـی هێلکەو شیر دەفرۆشێ..؟».

یاسین — ی ئامۆزام کە تا ئەو حەڵە نقەی نەکردبوو.. رووی تێکردمو بە تووڕەییەوە وتی:

« - تـۆو چـیرۆکیان وتـووە؟ هەنووکـە جـەنابت مامۆسـتای هـەقی ئـەم ژانەسـەرەت چییە؟ لـۆ چیرۆك لەسـەر خـەڵکی دەنووسـیت..؟» منـیش لـەو تووڕەتر قیژاندم:

« - کاکی من.. ئەوەیان قۆنتەراتەکانی جەنابت نییە».

« - ئەوە چییە.. هاتووینەتە سـەر شـایی‌و جنێویـشمان پێدەدەی.. وەڵڵا بابە جوانە..».

لـە چاوتروکانێکدا دڕی بـە خەڵکەکـە داو گەیـشتە تـەك ژنەکـەی پـەلی گرتو رایکێشا، ژنەکەی دەستی راپسکاندو گەڕایەوە.. پێی وت: « - لەسـەرخۆ عەباکەم..».

بـە پەلـە چـووە ژووریو.. هاتــە دەرێ.. دڕی بــە خەڵکەکـە دا لەگـەڵ مێردەکەی، بە جووتە، لە دەرگای حەوشەکە ئاودیو بوون، لـەودیو دەرگاکـەوە گوێم لە گرمەو تەقینەوەیەك بوو.. باوکم هاواری کرد:

« - کوڕە یاسین.. یاسین..».

هاوارەکـەی لـەنێو گـڕەی ئوتمبێلەکـەدا خنکـا.. نەگەڕایـەوە.. بـاوکم بـە چاوێکی پڕ لـە گلەییـەوە سـەیری کـردم، دە کـەس بەیەکـەوە دەمـی هاواریـان لێکردمـەوە، سەرزەنـشتیان کـردم، ئامۆژگـاری، وا دەبـێو وا نابـێ، فلتـەفلت، قسەی هیچ.. کردیان بە قیامـەتو ژاوەژاو، لـەو حەڵـەدا وام هەسـت کـرد مـن تاوانبارمو ئەوانیش هەموو سوێندخۆرو دادوەرو پارێزەرو شایەتی ناهـەقن.. رووم لە هەموویان کردو.. وتم:

((- کاکە.. براینـە.. خوشکینە.. خۆ مـن کوفرم نـەکردووە کـە چیرۆکم نووسیوە..)).

هـەموویان بەیـەك دەنـگ کەوتنـە قسە، ئـەمجارەیان دەنگـی ((بـەکر))ی خـاڵۆزام لـە هـەموویان ناسـازتر هاتـە بـەرگوێم: ((کـوفرت کـردوە. لـۆ باسـی شەرەفی خەرکی دەکەی؟)).

((- کاك بەکر ئەتوو وا دەزانی چیرۆك کوتـاڵ فرۆشـتنە.. کاکـە چیرۆك.. یانێ باسی خەڵكو عەوام..)).

توندتر وەڵامی دامەوە:

((- دە بیخۆ.. هەقەمستی.. دەبینی چ بەزمێکت ناوەتەوە؟ ئیتر لەمەودوا خاوەنی ژنو مناڵیت.. واز لـە پارچـە کاغـەزان بێنـەو چـوار عانـە پەیداکـە.. هەتا ئەم ژنەت هێنا قەرزی دونیاو قیامەتت کرد..)).

بەربینایيم تاريك داهات، خوێن پەڕییە کەللەم.. ویستم پەلاماری بدەمو بە شەق دەریکەم، خۆم خواردەوە.. کتوپڕ بەسەریا تەقیمەوە:

((- قەرزاری چ گەوادێکم.. ها؟ قەرزم لە تۆ کردووە؟)).

((- لەگـەڵ مـن بەشـەڕ دێـی؟ حـسێبی خـۆت لەگـەڵ مـام دەروێـش سـاغ بکەوە.. ئەمن خواحافیز..)).

ئـەمیان لـە یاسـین – یـش کـەرتر بـوو، لەسـەر ژنەکەشـی نەوەسـتا تـا عەباکەی بدۆزێتەوە.. تێی تەقاند..

کـە بـاوکم بینـی دوو میـوانی ئـازیزی رەویـان کـرد.. ئـارامی لێهـەلگیرا.. تووڕەییو سکاڵا لە دەنگیا تێکەڵ بوون:

((- رۆڵە.. ئەوە شێت بوویت؟ ئەوانە لۆ سەر شایی توو هاتبوون..)).

خۆم لە قسەکەی باوکم گێل کردو رووم وەرسوڕاندو تکام لـە دەروێشو ژنەکەی کرد:

((- مام دەروێش.. پلکە هەمین.. ئەمن خەجاڵەتم.. با ئەم بەزمە ببڕێتەوە، کە میوانەکان ڕۆیشتن خۆم دێمە بەردەستتان.. ئەوسا خوای دەکرد منتان دەکوشت!)) هەروەك بڵێی گوێی لێم نەبووبێ:

((- خەڵکینە.. ئێوە بەشایەت بن.. ئەمن ئەو پارچە کاغەزانەتان لۆ دینم کە سیامەندی حاجی سەعید بۆمی خوێندەوە.. ئەنگۆ خۆتان لە خوا مەکەن‌و بزانن کەس ئاوا ئابڕووی دراوسێی خۆی دەبا..؟)).

((- کەواتە سیامەندە فەندی بۆی خوێندیتەوە؟)).

((- کوڕی پیاوە.. ئەو نەبووایە نەمدەزانی ئەتوو شەرەفی ماڵ‌و منداڵی منت کردووە بە قەزاتەو بووینەتە بنیشتە خۆشەی سەر زاری خەڵکی..)).

کە ناوی سیامەندی هێنا خەیاڵ بردمییەوە، زانیم ناپاکی دەگاتە ئەم ئاستەو کابرایەکی وا سادەو ساویلکەم لێ هار دەکا، گەر ئەم چیرۆکەی بۆ نەخوێندبایەتەوە شەقی دەبرد، ئای لە مرۆڤی بێ بەهرەو چەپەڵ‌و دڵکرمێ.. زانی بە چ تیغێکی کول برینداری کا.. بە چ خەنجەرێکی ژەنگدار.. لەگەڵ دەنگی باوکم ڕاچەنیم:

((- فەرهاد.. توو شەرەفت ئەوە بەزمە.. ئەوە حاڵە.. ئاخر ڕۆڵە کەس شتی وای کردییە؟)).

((- باوکە خۆ ئەمن گووم نەخوارد.. چیرۆك چیرۆکەو لەنێو هیچ هۆزو میللەتێك باج‌و گومرکی لەسەر نییە.. کەس خۆی پێوە سەغڵەت ناکا..)).

((- کوڕی خۆم میللەتی ئێمە مێشێك دەکا بە گامێش.. چما نازانی؟)).

ئەحمەد — ی پوورزام بۆی سەندەوە:

((- ئێمە لە کوێ‌و ئەوان لە کوێ..!!)).

دەنگێك لەنێو حەشاماتەکە بۆی تەواو کردن.. دەنگێکی ناساز.. لەبەر سەرو ملی تێکچڕژاوی خەڵکی دەموچاویم نەدی:

((- هەر میللەتەو خاوەن دابونەریتی خۆیەتی)).

رووم کردەوە خەڵکەکەو بە کڕوزانەوەیەکەوە وتم:

((- خەڵکینە.. من گوناهێکی وام نەکردووە کە خوا لێم خۆش نەبێ.. لە وڵاتێکی دیکەدا چیرۆکێکی چاك بنووسیت خەڵات دەکرێی..)).

خەجە قیژاندی: ((- دە ئەمن لەباتی خەرات.. لە دەوی گچکەو گەورەت دەڕیم)).

بۆ دووەمین جار خەجە پێی وتم: ((- لە دەوت دەڕیم!)) باوکم بەوپەڕی هیلاکیو بێدەسەڵاتییەوە دەستی بەیەك داداو وتی: ((- دە باشە.. ئەتوو وەرە دەروێش بایزم لۆ رازیکە کە هیچ گوناهێکت نەکردییە.. دەتوانیت؟)).

((- ناتوانم..)).

((- کەواتە لۆ خۆت لە قەرەی کاری وا دەدەی؟)) ئەحمەدی پوورزام کە لە هەموویان خوێندەوارو هوشیارتر بوو.. هەڵیدایە:

((- باشە.. ئەتوو ناتوانی چیرۆك نەنووسیت؟)).

((- خۆ چیرۆك گەمەی منداڵان نییە.. ئەحمەد.. وازهێنان لە چیرۆك وەك ئەوە وایە لەم شاییە پەشیمان ببمەوە)). شیرین کە تا ئەو حەڵە سڕ ببوو دایە پڕمەی گریان.. نەمزانی بۆ گریا.. تۆ بڵێی لە قەهری ئەم کارەساتە بگری یان لەتاوی ئەم قسەیەی دواییم.

سەیرێکی حەشامەتەکەم کردەوە، هەموویان سەرسامو ئەبڵەق بوون، دەروێشو هەمینو عەبەو خەجە تازە گەرم دەبوونو هەڕەشەیان لێدەکردم.. هەڕەشە بە دەست، بە چاو، بە دەم.. دیسانەوە لاڵ بووم، هەستم کرد لە دایکم کەڕو لاڵترم، بە ترسەوە روانیمە سەرو سیمای تەمو ترس لێنیشتووی ئەو خەڵکە، شیرین لە قوژبنێکدا خۆی گرموڵە کردبوو، بە گومانو ترسەوە چاوم دەگێڕا، کەس نەبوو فریام بکەوێ، شیرین دەگریا،

هەنسکی دەدا، لەمێژ بوو خۆی دەخواردەوە، بە دوا رستەی من تەقییەوە، هیچی پێنەدەکرا، ئەویش لە من لاڵو بەستەزمانتر.. دەیزانی دەنووسم.. بەڵام قەت لەو باوەڕەدا نەبوو لە سۆنگەی سەری چیرۆکێکەوە، مێردەکەی، دووچاری ئەو حەشرو قیامەتە بێ، بەزمێکی وا خوێناوی.

لە دڵی خۆمدا وتم: « - فریام کەون.. هۆ مەزنو داناو زاناکان، پێغەمبەران، هۆ شاعیرەکان.. چیرۆکنووسان.. فریام کەون. ئەی ئەوانەی لەپێناو خۆشەویستی مرۆڤدا دەریای پڕ گێژەنەی رقو قینی ئەو خەڵکە نقومی کردوون، ئەی ئەوانەی کێوی خەمو ئازاری مرۆڤتان لە کۆڵ کرد.. فریام کەون.. منێکی چکۆلە، زۆر وردو چکۆلە، لە گەرەکێکی پڕ لە رەشو رووت، برسیو تینوو.. بەستەزمانو هیچ نەزان، ئەوەتانێ لە دادگام، تاوانبارم، تاوانی ئەوەی دە لاپەڕەم لە برسیەتیو نەگبەتیو نەهامەتیو قوڕبەسەری دەروێش بایز پڕ کردۆتەوە، ئەوەش هەمین.. لە زوڵمی ئەو ئاغاو دەوڵەمەندانە دەدوێم کە هێلکەو شیریان پێدەفرۆشێ.. بەیانییان زوو.. بەرلەوەی ئەوان لە خەو هەڵبستن.. کەچی ئەوەتا.. لە پاداشتی ئەو خەمخواردنە بەردم تێدەگرێ، ئەوەتانێ خەجە.. کارەکەری ماڵی سمایل بەگ، عەبە.. عەبەی شان بە قوڕی چەوساوەو رەتێنراوی دەستی فۆنتەراتچییەکان.. کەچی وەستاونو جنێوم پێدەدەن، دەروێش بایز — ی هەڵاتوو.. هەڵاتووی نێو زیندانی ئاغا کۆنەکانو مردووی نانێکی خواپێداوانی شار.. ئەوەتان هەر چواریان.. تفم لێدەکەن، جنێوم پێدەدەن، دەیانەوێ بمکوژن، ئەوەتان بەردەرگایان لێگرتووم، داوای هەقی خۆیانم لێدەکەن، داوای ناوو دەنگو رەنگی خۆیان.. فریام کەون.. من ناتوانم لە نەگبەتی ئەم چوار پاڵەوانە نەدوێم.... فریام کەون ئەی ئەوانەی....».

لەگەڵ دەنگی هەمین راچەنیم:

www.dengekan.com

((- باشه هەی بێ شەرەف.. بێ غیرەت.. نمەك بەحەرام.. لە كێ بیستیتە ئاغاكان حەزیان لە من كردبێ؟ ئەوەیانم لۆ ساغ نەكەیتەوە شاخت دەشكێنم.. دەتكەمە سینەمای هەموو گەڕەكێ..

- پلكە هەمین.. چاوەكەم.. باسی تووم نەكردییە.. ئەو هەمینەی ناو حەكایەتەكە كتومت ئەتوو نیت..

- كتی چیو متی چی؟ قەت نەمزانی ئەوەندە سپڵەو لە ژێرەوەی.. وەللاهی راستە كە دەڵێن لە ئاوی مەنگ بترسە..

- مام بایز.. پلكە هەمین.. تۆزێكی باسی ئێوەیە.. ئەوی دیكە هەمووی قسەی خۆمە..)).

نەمزانی بەو خۆپەڕاندنەوەیە زیاتر دەكەومە داوەوە.. هەمین وا شیڕاندی سپییەتی لە روودا نەما:

((- جا جەنابت بە چ هەقێك درۆ بۆ خەڵكی هەڵدەبەستی.. بە چ هەقێك ناومان سووك دەكەی؟ چما ئابڕوو قومو بەردی نێو بەستانە بە كەیفی خۆت خڕی كەیتەوە؟)) دەروێش بایز بۆی سەندەوە:

((- رۆڵە.. ئەمە كرمانجین، تا ئێستا كەس نەیتوانیوە ناومان سووك كا.. لەسەر قسەیەكی هاكەزایی خەریك بوو سەركاری ئەم باپیر ئاغایە بكوژم.. پەلەوەریش نیازی پیس بێ لە سەربانی من نانیشێ.. تێگەیشتی؟.

- دەزانم دەروێش گیان.. چاكتان دەناسم..

- دوای ئەوەش خەڵكینە.. ئەنگۆ رازی دەبن باسی ژنو خوشكو كچتان بكرێ؟ كاكە خۆ لە خۆمەوە هار نەبوویمە.. هەر لەو حەكایەتە گۆتیتت: دەروێش لەوە دەترسێ هەمینی ژنی حەز لە یەكێ لەو ئاغایانە بكا كە هەنووكە لە شارن.. نازانم چیترو چیتریش.. سەد ناوو ناتۆرەی وا ناشیرینی تێدایە بیخەیتە بەردەمی سەگ بۆنی پێوە ناكا)).

هەمین گەرمتر داهاتو شێتانە زریکاندی:

((- گوو دەکەمـە دەمـی تـۆو ئاغاکـانیش.. هـەی ئاڵچاغ.. جگـە لـە بـایز هەرچی پیاوە پاژنەی قۆندەرەکەمە..)) خەجێ بۆی سەندەوە:

((- هەی گەواد....)).

بووك کە تـا ئـەو حەڵـە ژیـر ببـۆوە بـە وشـەی ((گـەواد)) راچـەنی.. لـەپڕ تەقییـەوەو دایـە پرمـەی گریـان، ئـەمجارەیان لـەوە نەدەچـوو ژیـر بێتـەوە.. فرمێسكو لیکی تێکەڵ بوون.. سووراوو سپیاوو کلی چاو.. کـە سـەیرم کـرد کتومت لە تابلۆیەکی سریالی دەچوو.. یان یەکێ لە تابلۆکانی ((کاندنسکی)).

هەمین هەر بە هەمان هەناسەو هاوارەوە رووی کردە عەبەی کوڕیو شیڕاندی:

((- بێ غیرەت.. خۆ ژن نیت ئاوا دەستت بە خۆتدا شۆڕ کردیتەوە.. ها..؟ کەس لـە نامووسـی خوشكو دایکـی خـۆش بـووە.. ئەگـەر وەکـی ئـەو توالێـت لووسانە خەساویت.. با بزانم..؟)).

عەبە بۆی سەندەوە:

((- دەبـا قـسە بکـا.. ئەگـەر غیرەتـی هەیـە بـا بێتـە پـێش.. بزانـە جـامی سـەری دەشـکێنم یـان نـا.. وای لێدەکـەم نـانی پـێ لـەت نـەکرێ.. وەرە دەرێ حیز.. خۆت لەناو ژنان مەشارەوە..)).

ئەوەنـدەی بلێـی یـەكو دوو عەبـە هێرشـی هێنـا، بـە تـاوو گۆڕێکـەوە، خەڵکی پەلاماریان داو یـەك دوو پیـاو بـەرزەفتیان کـرد، مـن هـەر لـە یەکـەم ساتەوە لە حەیزەرانەکەی دەستی دەترسام.. دەمزانـی بـێ زەرەر ناگەڕێتـەوە، چـــەند شـــەڕێکی ئـــەو مردوومراوەشـــم هاتـــەوە بەرچـــاو، سەرلەشـــکری چـەتوونەکانی گـەڕەك بـوو.. چـەندەها جـار بـەم دوو چـاوانە دیبـووم بـە قۆچەقانی هـەموو گەڕەکـەکانی دیکـەی شـاری لـە زەواق دەنـا.. دەتـووت بـزن مشکەو بەسەر قەڵاتدا هەڵدەگەڕێ.. کە عەبەیان، بـەرزەفت کـرد.. فـەرامۆش

بوومـەوەو هەناسـەیەکی حەوانـەوەم دا، پەنجـەکانی پـێم ژانیـان دەکـرد.. ئەوەنـدە پێیـان لـە پـێم نـابوو خـەریك بـوو چـەرمی پێڵاوەکـانم لێبێتـەوە.. دەروێش هاواری کرد:

« - بـەری دەن.. گەلەکۆمـەکیمان لێدەکـەن.. ئەگـەر شـەڕە عەشـیرەتە بـا بزانین.. وام لێ مەکەن بە فیکەیەك هەرچی عەشیرەتی - سیانو مامەسێنی - هەن لەم حەوشەیەدا کۆ کەمەوە.. وەڵلا بابە باش.. لـە مـاری بلـە کۆری خـڕ بووینەوەتا..» هەر خۆی ئاخێکی هەڵکێشاو دەستی بەیەك داداو سەری بـادا.. پاشان تێهەڵچۆوە:

« - ئەگەر ئەتوو پیاو بوویتایە نـاوی دەروێـشێکی هـەژارو نەگبـەتی وەك منـت نەدەخـستە سـەر پارچـە کاغـەزان.. بـەڵان ئەوەیـە.. هـەموو کـەس بـە ئێمەمانان دەوێرێ!.

- بە خەراپە باسم نەکردووی.. ئەمن ویستیتم خـەڵکی بـزانن کـە ئـەتوو برسیت..

- جا گەر جەنابت وای گوت یەکسەر دێنو دەڵێن: هانێ دەروێـش ئـەوە لیرەو ئاڵتوون لەسەری بنوو.. هانێ کۆشك برۆ ناوی.. کورم ئەتوو تێکچووی.. هەتا زووە برۆ کن شێخێك.. حەکیمێك.. سەر مەزاری پیاوچاکێك..

- ئـەتوو خـۆت بـە خـەراپی تێدەگـەی.. دەنـا ئـەمن وام بـاس کـردووی کە....» عەبە هەر هەوڵی دەدا بەرەڵلای بکەن.. خۆی رادەپسکاند.. دەروێش قسەکەی پێبڕیم:

« - ئەگەر مەردی باسی ئاغاو خانەدانو پیاو ماقوڵەکانی شار بکە.. هـەتا بـە شـەق کـوێرت کـەن، نـەك بـە شـەق، هـەر بـە تـف.. ئەگـەر نایاننـاسی بـا بیانژمێرم.. ئەوە چەلەبی، برایم قەدۆ، باویل ئاغا، سمایل بەگ، عـەلی پاشـا.. خۆ ئەو شارەی مە سەدانی وای تێدایە.. ئاخر لۆ باسـی کـڵاش خـوارێکی وەك

من دەکەی.. ناوی ژنو کچم دەخەیتە سەر زاری سەگو گورگان؟

- باسی ئەوانیشم کردووەو باسیشیان دەکەم.. بەڵام وەك هی توو نا.. هی توو بە چاکەو هی ئەوانیش بە خەراپە..

- تەڕچاکە.. خوا چاکەی وا بـبڕێ.. سیامەندی حاجی سەعید دەیگوت: ئەم حەکایەتە بە شارو گوندی دونیادا بڵاو دەبێتەوە.. بەرچاوی هەموو کەس دەکەوێ.. ئەوە راستە..؟

- نەوەڵلا.. کەم کەس حەز بە حەکایەت دەکا..

- وەڵڵا لەناو دەمت دا.. خۆ ئەمن خزمم لە سلێمانیو هەڵەبجەش هەیە.. بگرە تا سەر سنووری ئێران – یش.. هەموو هەولێریش دەمناسێ.. کونو قوژبن نەماوە قوڕبەسەری تێدا نەکەم.. قسەیەك ببیستمەوە.. دونیات لێ پڕ دەکەم.. ها.. ئەوکات نەڵێی دەروێش زەلامێکی کەرپیاوە..

- حاشا..)).

کتوپڕ خەیاڵێکم بۆ هات، چۆن پێشتر بیرم لێنەکردبۆوە.. نازانم.. درۆیەکی حازربەدەست هاتە سەر لێوانمو نەمگێڕایەوە:

((- مام دەروێش.. تەنها سیامەند بۆی خوێندیتەوە؟

- ئا.. سێ شەو لەمەوبەر.. چاوەڕێم کرد تا لە ((شەهرول تەڕەماش)) بێیتەوە.. ئەو شەوە کە هات قاقا پێدەکەنی، پێم وت: ئەوە بە چی پێدەکەنی؟ گوتی دەروێش: شتێکی عەنتیکەیان لەسەرت نووسییە.. لە نووکەوە حەکایەتەکەی خوێندەوە..

- ئا.. دە ئەوەیە مەسەلەکە..

- مەسەلەی چی؟

- راستی.. یەك دوو مانگ لەمەوبەر لەگەڵ سیامەند بەشەڕ هاتین.. دیارە درۆو دەلەسەی پێوە ناوە تا ئەتوو ناڕەحەت بیو یەخەم بگری..

- خۆ ئەگەر وابێ.. چیم بە تۆو کرد.. خەراپتریش بەو دەکەم.. چما ئەمن گاڵتەجاڕی ئەو گەڕەکەیمە..؟!».

کە عەبە گوێی لەم قسەیە بوو سوور هەڵگەڕاو خۆی راتەکاند، هەردوو شادەماری ملی بەقەد دوو پەنجە ئەستوور بوون.. لە رقانا ئازای جەستەی وەك بینی ئاو دەلەرزی.. هاواری کرد:

« - بەرم دەن.. با ئەو درۆزنە بکوژم.. ئەو سەگبابە درۆ دەکا.. بابە.. باوەڕی پێنەکەی ئەمنیش حەکایەتەکەم خیندەوە..» لە دڵی خۆمدا نەفرەتم لەو کەسەش کرد عەبەی فێری ئەوە کردووە ئەو چوار وشەیە بخوێنێتەوە.. بۆ نەگبەتی من ئەویش حەکایەت خوێنە..

هەر بەدەم هاوارەوە تێهەڵچۆوە:

« - باسی منیشی کردییە، نووسیتی بێوەژنێکیان لە ملی عەبە بەست، باسی - ژن بە ژن - ییەکەو.. زیزبوونی خەجەو شەڕەکەی خۆمان.. باسی هەمووی کردییە..»».

کە ناوی خەجەی برد.. دەستی بەرز کردەوە، ویستی بەردەکە رابوەشێنێ، ئەو گاشەبەردەی بەر نێرەکەرێك بکەوتبایە، چیتر نەدەزەڕی، نازەنین — ی پوورزام لە پشتەوەڕا دەستی گرت، خەجەش وەرسوڕایەوەو دەستی لە سەرو تیتکی نا، ئەویش هەردوو بسکی لووسو باریکی خەجەی گرتو رایکێشا، بوو بە زریكو هوڕ، بە سەرو قژ رنینەوەیەك نەبێتەوە، لە چاوتروکانێکا خەڵکەکەم دی سەرو ملو دەستو قاچ رادەوەشێنێ، تاق.. تریق.. رمب.. رمب.... دەروێشو ژنەکەی هێرشیان بۆ هێنام، خەڵکی کەوتنە نێوانمان.. دەرو دراوسێو پیاوو ژنو کوڕو کچانی گەڕەك پەیتا پەیتا کۆ دەبوونەوە، هەریەکەو لە کونێکەوە دەردەپەڕی.. وەك مێروولەی پاش بارانی بەهاران دابارین، بەردەرگاو ناو حەوشەو سەر دیوارەکانو سەربانەکانیان

لێگرتین.. هەندێ لە منالە چەتوونەکان خۆیان بە دارتەلەکەوە هەلواسیبوو، بۆنی ئارەقەو چلکی لەشی ئادەمی خۆنەشۆر لەگەلْ هەناسەمدا تێکەلْ دەبوو، ژوورەکانیش پڕ بوون، سەر پێپلیکەکان، منالانی بستەبالا دەکەوتنە نێو گەلمان، ئاهەنگیان کرد بە پرسە، لەنێو ئەو حەوشەیەدا بوو بە قاووقیژو فڕکان فڕکانێك سەگ خاوەنی خۆی نەدەناسییەوە، زاقو زریقی زارۆلەکان، زریکەی ناسازی شیرخۆرەکان، بووك دیار نەما.. چاوم دەگێڕا.. نەمدۆزییەوە.. خوای لێخۆش.. تازە تەواو، گریانو هاتو هاواری بێئامان، فیکەو جڕت لێدانی مێردمندالە چەتوونەکان.. هۆی ها.. هۆی ها.. دایكو باوکە پەرۆشو شڕو شێواوەکان، لەپڕ زریکەیەکی ترسناکی بووکم هاتە بەرگوێ.. ویستم بیگەمێ.. نەمتوانی.. دیوارێکی ئەستووری گۆشت نەیهێشت بیگەمێ، یان دەچوومە باوەشی خەلکی، یان خەلکی دەهاتنە نێو باوەشم، لەپڕ هەستم دەکرد یەکێك سوارم بووە.. یان کتوپڕ من سواری یەکێك دەبووم، هەمین — م بینی، بالابەرزەکەی، نێرانە دەستی دەوەشاند.. هەر ژن بوو دەیزریکاندو دەکەوتە ژێر دەستو پێی هێسترانەی هەمین، چەپۆکی کوێرانەی بە راستو چەپدا دەهاوێشت، کەسی نەپاراست.. خەجە بە دوای گاشەبەردەکەدا دەگەڕا، عەبە حەیزەرانەکەی بادەدا، کتوپڕ خۆی راپسکاندو لە دواوە بۆم هات، لەبەر پالەپەستۆی حەشاماتەکە نەیتوانی حەیزەرانەکە رابوەشێنی، گەر راشی وەشاندایە بەر سەری زەلامێکی دیکە دەکەوت، کە چاری نەما سێ کۆلەمستی خێواندە پشتی سەرم.. دونیای لە بەرچاوم تاریك کرد، دایکە کەڕو لالەکەم کەوتبووە بن دەستو پێی خەلکەکە، بووك لە هەموویان بێدەستەلاتتر هەر فرمێسكو چلمو لیکی دەباراند.. منیش ئەوەندە لە بووك بە غیرەتتر نەبووم.. بەلام پیاو بوومو نەگریام، کورسیو مێزەکان لە باریەکدی هاتنە دەرێ.. ئەو کورسییانەش کە بە قەرز پەیدامان کردبوون، قاپە فستقو چەرەز

www.dengekan.com

به گۆڕێ وەربوون، چەندەها پیاڵەو پەرداخو فەخفوری شکان، چیمەنەکەو تاکە گوڵە باخی ئەو حەوشەیان شێلا، لە هەموو لایەکەوە تفو جوێن دەباری، باوکیشم وەك مەڕی گێژ بەنێو ئەو خەڵکەدا دەسووڕایەوە، نەدەسووڕایەوە.. سووڕیان پێدەدا، تکای دەکردو دەپاڕایەوە ئەو شەڕە بوەستێ، تاو نا تاویش شەقو مستو زللەو تفی دەرویشو هەمینو عەبەو خەجە بەر هەموو لایەك دەکەوت، کەس لەو بەرەکەتە بێبەش نەمایەوە، من بە تەنها بەرگریم لە خۆم دەکرد.. ئەگینا نە بە شەق، نە بە تف، نە بە جوێن هیچ جووڵانەوەیەکی شۆڕشگێڕانەم نەنواند.. جار جارەش پەنام لە دایکم دەکردو هاوارم لە بووکێ دەکرد دوور بکەوێتەوە، چوار کەسی شەڕکەرو دوژمنێکی زۆرو ئاشتیخوازو دەیەها ناوبژیکەرو سەدەها سەیرکەری دەم بە ئاخو ئۆفو پێکەنین، جرتو چەقەنەو هۆی ها.. فیکەلێدان، کتوپڕ پاژنەی پێڵاوێکی قورس لا روومەتمی ئاگر دا، دەممی پڕ کرد لە خوێن، تفم رۆکرد.. بڕێکی بەر پشتی ملی خزمێکی خۆم کەوت.. تۆزێکیشی رژایە سەر یەخەی چاکەتی سپی پاتی زاوایەتی.. خوێنێکی ئاڵو روون....

دەنگی خەجەو زرمەی پاژنەی پێڵاوەکە وەئاگایان هێنامەوە:

« - ئا.. وات لێدەکەم.. هەی قۆندەرە..!» زرمەیەکی دیکەو هاواری کرد:

« - دە بڕۆ حەکایەتمان لەسەر بنووسە..!» دەستەوەستان بووم، نامەردو لەرزەلێو، هێزو توانای بەرگریم نەما، قورگم پڕ بوو لە گریان، دەنگو هەراو ژاوەژاوێك دەگەیشتە بەرگوێم.. لەسەر دیوارو سەربانەکانەوە دەیانووت:

« - بەخوا هەتیمێکی گێژە.. خۆ دایكو باوکەیان کوشتو کەچی دەست ناکاتەوە..

- خزمەکانی لە خۆی حیزترن..

- دەك دارڕزێ.. ئیمامی عەلی..

- کەس تێناگا لەسەر چییە..

- سۆفی برایم شەڕکەر نییە..

- کوڕە باوکم.. دەروێش بایزیش پیاوێکی هەژارو لە خواترسە..

- شتێك بووە.. ئەم شەڕە بەلاش نییە..)).

ریکۆردەکەش لەسەر مێزەکە بەربۆوە، ئەویش وەك هەموو شتەکانی دیکە کەوتە ژێر دەستو پێی هەردوو بەرەی دوژمن، حەوشەکەش تا دەهات پڕتر دەبوو، کۆلان تەنگتر، هەناسە سوارتر، شەڕ کوشندەتر، ناڵەو هاوارو زریکە تیژتر، هەموو گیانم دەیچریکاند.. یەك لەسەر یەك سۆڵو قاپقاپو کلاشو قۆندەرەی سێ کیلۆیی دەباری، تف دەباری، جنێو.. چما چی نەدەباری؟! تاڵە قژ لە هەموو لایەکەوە وەك هەودا بەنێو ئاسمانی ئەو حەوشەیەدا هەڵدەفڕین، دەتووت لۆکەی پەرەکراوەو لە خەم نراوە، میوانەکان.. خزمو ناسیاو.. ئەوانیش لە زەرەر بەدوور نەبوون.. هەر یەکەو بایی خۆی، دیوارێکی زۆر ئەستوور، دیوارێکی گەرم داهاتووی خوێنو گۆشتو ئێسقانی خزمو خوێ کەوتبووە نێوان منو دوژمنەکانم، نێوان منو هەر چوار پاڵەوانی چیرۆکەکەم، ئەو چیرۆکەی ئەم درامایەی هەڵگیرساند، لە دوورەوە هەر چواریان هەڕەشەیان لێدەکردم، ناوبژیکەران نەبوونایە هەر دەیانخواردم.. نیوەمردوویان دەکردم. ئەوەندەی پێ نەچوو خزمو برادەر لە حەوشەکە دەریانپەڕاندم.. لەوە ترسان بخنکێم، خزمان دەیانزانی لە منداڵییەوە ئەو هەناسەسوارییەم لەگەڵە، ئاوڕم دایەوەو هاوارێکم کرد.. هاواری خنکاوێك.. خنکاوی نێو دەریایەکی سەرشێت:

((- ئەی بووك..؟)).

وتیان: ((- بڕۆ وا دێ..)).

دەڕۆیشتمو ساتمەم لە دەستو قاچو سەرو ملو جامانەو پێلاوو

چارۆگەو رەفتـەو كـراسو كـەواو قـاپو منـداڵی جیقن دەكـرد، تاكـێ پـێڵاوم جێما.. قیت دەڕۆیشتم.. نەمتوانی خۆم نەوی كەمو هەڵیگرمـەوە، دەسـتێكم، توند، بە قایشی پانتۆڵەكەوە گرت.. لەوە ترسام بـە قـودرەتی قـادر لـە بـەرما نـەمێنیّ، دوای سـەفەرێكی سـەخت گەیـشتمە نێـو كـۆڵان.. هەناسـەیەكی حەوانەوەم دا.

لەناكاو مناڵانی سەربانەكان هاواریان كرد:

«هات.. بابەشێخ هات.. هات.. هات..»

كتوپڕ، لە دوورەوە، مێزەری سەوزی بابەشێخ بەدەركەوت، خەریكبوو لـە خۆشـیانا بفـڕم، مـن رۆبنـسن كرۆسـۆ - ی دورگەیـەكی تـەنها بـوومو ئـەویش پـاپۆڕی خـەلاس، بـاوەڕ ناكـەم - كۆلـۆمبس - ئەوەنـدە شـادومان بووبـێ كـە ئـەمریكای دۆزییـەوە، لـەو سـاتەدا مێـزەری سـەوزی بابەشـێخم بـە دوو سـەد ئەمریكا نەدەگۆڕییـەوە.. دەهـات.. جـوان دەهـات.. كـە ئـەو دەهـات خەڵكەكـە دەكـشانەوەو دەخزانـە بـن دیوارەكـان.. هـەر دەتـووت بـەو ریـشە پـانو پـڕە كۆڵانەكە گەسك دەدا، لە چاوتروكانێكا بەردەمی بابەشێخ بوو بـە جادەیـەكی تەخت.. بـەردەرگای حەوشـەكەمان جمـەی دەهـات.. تـەنها لێـرە بابەشـێخ بـە شـانو ئانیـشكو قـۆڵو باسـك یـەك دوو سـەوڵی لێـداو گەیـشتە ئاسـتی مـنو باوكمو چوار پاڵەوانەكەم، دونیـا كـپو خـامۆش.. تـۆ بڵێـی تـۆزێ لەمەوبـەر شەڕ بووبێ؟ كەس دەنگی لێوەنـەدەهات.. بگـرە مناڵـە چەتوونەكانیش سـڕو سەرسـام بـوون.. هـەموو دەسـتیان بـە خۆیانـدا شـۆڕ كـردەوە.. بابەشـێخ بـە دەنگێكی نەرمو پڕ لە ویقارەوە وتی:

« - ئەوە شەرم ناكەن بەربوونەتە یەكدی.. هـا.. چیتانە؟ حـەیاتان بـێ.. خەڵكی یەك گەڕەكن!».

دەروێش دەست لەسـەر سـینە وەسـتاو خـاو بـۆوە.. هـەمینیش.. هـەردوو

شـلو سـست بـوون، هەریەکـەو لـە جێـی خـۆی مـت وەسـتا، خـشەی کـەوتنی گـەڵاش دەهاتـە بـەرگوێ، خەجـەو عەبـە دیـار نـەمان، ژاوەژاوێـك وەك هـاژو هـوژەی دەریـا لـە گوێمـا مـابۆوە.. زۆر لـەناکاو دەروێـش دەنگـی هـەڵبڕیو کرۆزایەوە:

« - بابەشـێخ.. ڕۆحـم بـەقوربانت بـێ.. ئـەوەی ئـەو سـوڕگمەی بلـە پێـی کردین.. عارەب بە حوشتری ناکا».

باوکم خۆی گەیاندە بابەشێخ هەردوو دەستی ماچ کرد، ماچ لەسـەر مـاچ، فرمێسكو لیكو چڵمی تێکەڵ بوون.. بە دەنگێکی کزو نووساوەوە وتی:

« - بابەشێخ فریامان کەوە.. دەروێـش بـایز.. پیـاوی تەریقـەتو تەکیـەی موبارەکتـان شـایی لێکـردین بـە شـین.. خـوا هـەڵناگرێ.. دەڵـێ: کوڕتـان حەکایەتی لەسەرم نووسییە..

- حەکایەتی چی؟ ئەم قسە بێ سەرو بەرانە چییە؟

دەروێش.. ئەوە تەریق نابیتەوە؟

- قوربـان.. فـەرهاد نـامووسو شـەرەفمانی بردییـە.. هـەر بـاس نـاکرێ، بابەشێخ جام بشکێو نەزرنگێ.. هەر وازم لێبێنن.. دەبێ لێرە بار بکەم..

- چییە کە ناگوترێ..؟ با بزانم..

- دوورودرێژە.. لە ترسی خوا نەبێ ئاگریان تێبەردەدەم..

- دەروێش.. ئەتوو پیاوی تەریقەتی کوو قسەی وا بێ جێ دەکەی..؟

- بابەشێخ.. خاکی بەرپێت بم.. ئەوڕۆ بلە کوڕ پێی بەتاڵ کردم.. کردمی بە پەڕۆی بێ نوێژ.. تەواو دینو ئیمانی لێسەندم..!

- عەیبە حەیات بێ.. بڵـێ سـۆفی بـرایم.. شـەرم لـە منـیش ناکـەی.. بـەم حاڵەوە داوام لێدەکەی بتکەم بە خەلیفە..؟!».

خەڵکەکـە گـوێی بـۆ مـشتومڕی شـێخو دەروێـشەکەی قـوڵاغ کردبـوو..

بابەشێخی پەستو تووڕەو نورانیو سپی پێستی بەر سێبەری تەكیە دەمو لێوی لە نێوان سمێڵی پڕو ریشی بە بەرەكەتی لێكترازاو رووی كردە خەڵكەكەو وتی:

((- خەڵكینە بڵاوەی لێبكەن.. هەر كەسەوماڵی خۆی.. دەی زوو..)).

هێدی هێدی گەورەو بچوك، ژنو پیاو، مەزنو مناڵ ملیان شۆڕ كردو تۆزێ دوور كەوتنەوە، سەربانو سەر دیوارەكان چۆڵتر بوون، نیوە بە نیوەش بە رووقایمی خۆیان مانەوە.. دەرویش رووی كردە هەمینو مناڵەكانیو دەنگی دان:

((- هەمین.. عەبەو خەجە هێور كەوە.. لەبەر خاتری بابەشێخ بڕۆنەوە.. لەگەڵ ئەو هیچم پێناكری..)).

ئەوان رەویان كرد، بابەشێخ، رۆحم بە قوربانی بێ.. رووی كردەوە تەكیەو پشتی لە ئێمە كرد، هەنگاوی سستو شێخانەی نا، ئاوڕێكی دایەوەو بە دەنگێكی گرانو پڕ ویقارەوە وتی:

((- خوا بتانگرێ.. لە زیكرو تەهلیلەتان كردم.. دەرویش.. سۆفی برایم ئەتووش.. هەر هەنووكە هەردووكتان وەرنە تەكیەو با حاڵی بم.. بە مناڵەكانیشتنان بڵێن: دەست پێبكەنەوە خوا هاوار..)).

دەرویش وەڵامی دایەوە:

((- وەك دەفەرمووی بابەشێخ..)).

باوكیشم لە خۆشیانا گەش بۆوەو وتی:

((- خاكی بەرپێتم بابەشێخ..!)).

كتوپڕ یەكێك هاواری كرد: ((- حەبیبی عالەم موحەممەد سەڵەوات..))

گوێم لە غەڵبەغەڵبێ بوو.. پیرەكان دەیانووت: ((صلی الله علیه وسلم)).

لە چاوتروكانێكا ئاگری شەڕ كوژایەوە، ئەو شتانەی رژابوون.. كۆ

کرانـــەوە، هەریەکـــەو خـــۆی رادەوەشـــاند، خـــۆی دادەتەکانـــد، ئارەقـــەیان دەسڕییەوە، هەناسەی قووڵیان هەڵدەکێشا، نـەفرەتیان لـە دەروێش کـرد.. لـە منیش، سڕو لـە گۆ کـەوتبووم، بـە پەلـە خۆیـان کـۆ کـردەوە، جامانـە، عـەبا، پێڵاو، وەرە، بڕۆ، لێرەیە، ون بووە، لەبەری کە، دیتمەوە، هی منە، هـی تۆیـە، هی من شینە.. مردین.. ئـەوە کـەی حاڵـە.. لـە پێـی کـە.. دەی زوو، درەنگـە.. گوێم لە دەنگی پوورێکم بوو:

((- شایی چی؟ بەڵا....م دا لە گەڕەکی وا سەر بە ئاژاوە..

- پەحا.. کە هەرچیو پەرچین..!)).

دەنگێکی تـر: ((- سـەد جارم پێگۆتن لـەناو ئـەو دۆمو قەرەجانـە وەرنـە دەرێ..)).

تێکڕا بڕیاریان دا.. داوایـان لـە مـنو بـووك كـرد خۆمـان كـۆ بكەینـەوە.. لەوە ترسان شەو بەسەرماندا دەنەوەو منو بووك بخنکێنن، ئەوسا دەبـووین بە شەهید.. شەهیدی چیرۆك، چرۆچاوی بووكیان شۆری، كەوتنە ئارایـشتی.. جلیـان پێگـۆڕی، خـۆم دەمزانـی چـەند ناسـكە.. دڵـی پڕبـۆوەو تەقییـەوە.. دیسانەوە فرمێسك سێ ریـز دەبـاری.. ماكیاجەكـەی شۆرایەوە.. داوودەرمـانی سەر رووی تێكەڵ بۆوە.. سپیو رەشو سوور.. دیسانەوە تابلۆكەی كاندنـسكی — یـە، بـوو بـە شـەڕ لەسـەر ئـەوەی بـچینە مـاڵی كـێ.. مـن ئامـادەبووم لـە مزگـەوتیش بنـووم.. هـەر ئـامۆزاو خـاڵۆزاو پـوورزا بـوو دەمیـان تێكنـابوو.. دواجار لەسەر ئەحمەدی پوورزام گیرسایەوەو وتی:

((- هـەر سـێ تـەڵاقم كـەوتبێ بـووكو زاوا لـە كـن خـۆمن.. چ زۆرە ژوور زۆرە.. ناشهێڵم چیتر لێرە دانیشن..)).

كە بابەشێخ رۆیشت.. خەڵكەكە بە پرتاو رژانەوە نێو حەوشەو سەربان.. منالەكانیش سـواری دیوارەكـان بوونـەوە تـا كۆتـاییو پاشمـاوەی ئـەو جەنگـە

رەش‌و بێمانایە ببینن.. بە چواردەوری من‌و بووك ئەڵقەیان بەست.. خزم‌و خوێ پەلیان گرتین.. سواری ئۆتمبێلێکی رەشیان کردین، من‌و بووك لە دواوە، لاوونیو سەیرێکم کرد.. رووی لێوەرگێرام.. هەقیەتی.. چاوانی دەیانووت: بڕوخێ چیرۆك.. با بڕوخێ، بە دڵشکاوی‌و هەناسەی ساردەوە گەڕەکمان جێهێشت، نەمانوێرا لە ژوورە بێنازەکەی خۆمان، ژووری نیمچە رازاوەی بووك‌و زاوا، بخەوین.. ئای لەو مەرگەساتە.. رانم بەر رانی بووك کەوت.. راچەنی‌و کشایەوە.. بە دڵێکی پڕ لە خەم‌و برین‌و ترسەوە بیرم لەو چیرۆکە نەگریسە دەکردەوە.. ئەو چیرۆکەی خواو شەیتان‌و عزرائیل‌و دۆزەخی پیشان دام..

دوای مانگێك ئەحمەدی پوورزام بەجێهێشت، سی شەو پێی وتم: ((- واز لە چیرۆك بێنە..)) سی شەو وتم: ((- ناتوانم..!)) بەجێمهێشت‌و دوو ژوورو هەیوانێکی سەربەخۆم بە کرێ گرت، جاروبار، بە دزییەوە، دەچوومەوە گەڕەکە کۆنەکەی خۆمان، ئەمێستا بە یەکجاری لەو شارەی خۆم دوور کەوتوومەتەوە.. مەپرسە بۆ..؟! دایکم مرد.. هەمین نەیکوشت.. بە دەردی خوا مرد، باوکم‌و منداڵەکان سەرم لێنابڕن.. وتم جاروبار دەچمەوە ئەو گەڕەکەی خۆمان.. مەڵبەندی منداڵی‌و هەرزەیی، تا ئێستاش لە کنە من خۆشترین گەڕەکی سەر رووی زەمینە، کۆڵانە قوڕاوییەکانی بە شەقامی ((شانزلزێ)) ناگۆڕمەوە، منارەیەکی خواری تێدایە بە بورجی – ئیفل – ی نادەم، دەڵێن: دەروێش لە ترسی بابەشێخ لێمان خۆش بووە.. وەلێ تەواوێ دڵی لە من رەنجاوە.. واتەواتێکی واش هەیە کە لە منیش خۆش بووە.. باوەڕ ناکەم، دواجار وتیان هیچی لە دڵ نەماوە.. دوا خەڵوەتی ئەم زستانە وەك منداڵی بەرمەمکان پاکی کردۆتەوە.. لەوانەشە وابێ.. کۆنە سەپانێکی دڵپاك.. وەلێ ئەمن خۆم دەترسم.. نەء.. ناترسم.. تەنها ئەوەیە شەرمی لێدەکەم، حەز ناکەم چاوم بە چاوی بکەوێتەوە.. شەرم لە خۆی، لە هەمین - ی ژنی،

له منداڵەكانى.. تۆ بڵێى ئەم چیرۆكەشـى بـۆ بخوێننـەوە.. ئەمـەیان دەبـێ بـە نوكتەیەكى بێزەوەر.. فریام كـەون.. گـەر بـۆى بخوێننـەوە، دەبـێ چـیرۆكێكى تازە بنووسم بۆ ئەم چیرۆكەى ئێستام.. ئـەو چیرۆكەى كـە چـیرۆكى چـیرۆكە كۆنەكەمى داگیرساند.. ئەوسا دەبێ بـە چـیرۆكى چیرۆكى چـیرۆكێك.. ئەوسا خواش لێم خۆش بێ.. دەروێشو هەمینو عەبـەو خەجـە لـێم خـۆش نـابن.. بگـرە منـاڵـە وردیلـەكانى عەبـەو خەجـەش بـە دوامـدا دەگـەڕێن، هەڵبەتـە سۆراغم دەپرسنو سیامەندیش ماوەو نەمردووە، گـەر بـە سـوارى كـەرە گـوێ بڕاوەكەى دەرویشیش بێ دەگەنـە ئێـرە، سـیامەند مـاوەو دوا هـەواڵى منـیش دەزانێ.. تۆ بڵێى دیسانەوە ئـەم چـیرۆكە بـۆ دەروێـش بخوێنێتـەوە؟ بـۆ نـا..؟ جارەكەى تر بابەشێخ ئازادى كـردم.. ئـەمجارەیان كـێ؟ نـەء.. دواجـار بیـستم سیامەند دەستى لەگەڵ برا قۆنتەراتچییەكەى تێكەڵ كردووە.. گوایە وازى لە چیرۆك هێنـاوە.. خۆزیـا.. هەنـدێكى تـر دەڵـێن: وازى نـەهێناوەو سـەرلەنوێ تێهەڵچۆتەوە.. گوایە دەڵێن.. گوایە.. عەبەش ئێستا ((شـتـە)).. خـوا دەسـت بـە باڵتانـەوە بگـرێ.. جـاڕ دەن.. كـەس.. بـا كـەس ئـەم چـیرۆكە بـۆ دەروێـش نەخوێنێتەوە.. بۆ عەبە.. تۆش سیامەند.. دەخیلتم.. دەسـتم دامێنـت.. گـەر بـە ڕێكـەوت ئـەم چـیرۆكەت خوێنـدەوە.. وەك ئـەو جـارە دەروێـشم لـێ هـار مەكە.. چونكە من وازم نەهێناوە.. وازیش ناهێنم ئەمجارەیان تـووڕەم كـەن.. سەرى خۆم دانابێ ڕۆمانێكى بێ سەرەتاو كۆتایى لەسەر دەنووسم.. نەكەن بۆ دەروێشى بخوێننەوە.. تكایە.. وا بزانن ئەم چیرۆكەو چیرۆكە كۆنەكەشم دوو گوناهى سپى بوون.. دوو گوناهى سپىو بەس.

1983/8/21

سلێمانى – خەرمانان